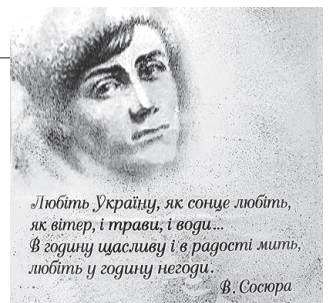

3 Колишній спецпредставник США в переговорах по Україні Курт Волкер: «Не вірю, що Росія хоче завершити війну на Донбасі»

5 На Донеччині відбувся фестиваль-конкурс «Любіть Україну!» імені Володимира Сосюри

«Любіть Україну, як сонце любить, як вітер, і трави, і води... В годину щасливу і в радості мить, любіть у годину негоди»
В. Сосюра

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СУБОТА, 29 ЛЮТОГО 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№40 (6654)

ЦИТАТА ДНЯ

СЕРГІЙ МАКОГОН:

«Із 1 березня працюватиме віртуальний реверс газу на кордоні Україна — Словаччина. До цього ми йшли майже п'ять років».

Директор ДК «Оператор ГТС України» про спрощення системи диверсифікації постачання вуглеводнів

Замирення агресора не має результату

ЗАГРОЗА. «Україна глибоко занепокоєна суттєвою ескалацією ситуації в Ідлібі та засуджує дії режиму Башара Асада і Російської Федерації, яка його підтримує і надає йому всіляке сприяння, внаслідок чого гинуть і військові, і цивільні, — йдеться в заяві вітчизняного МЗС. Україна в солідарності з НАТО і світовою спільнотою закликає до негайного припинення насильства і виконання попередньо досягнутих домовленостей у межах врегулювання сирійського питання: — Стражданням людей має бути покладено край та відвернуто чергову гуманітарну катастрофу в Сирії».

Через злочинний повітряний напад загинуло 33 турецьких військових, 32 зазнали поранення. Туреччина скликала екстрене засідання НАТО, ґрунтуючись на статті 4 Північноатлантичного договору, про що сповістив Генеральний секретар Альянсу Єнс Столтенберг. У США закликають до посилення санкцій щодо РФ, яка, до всього, відправила два фрегати з крилатими ракетами до берегів Сирії. Усе це має показати Європі, з якою агресивною й некерованою силою вона має справу, прагнучи пом'якшення відносин з непередбачуваною РФ.

ЦИФРА ДНЯ

43,8%

осіб із коронавірусом Covid-19 здолали недугу. Із 83 389 випадків захворювання летальність становить 2858

Вчити українську заради майбутнього

Фото з сайту varosh.com.ua

ОСВІТА. Оволодіння державною мовою у школах, де діти навчаються угорською і румунською, має свої особливості

Газета для тих, хто приймає рішення

Тривас передплата на 2020 рік. Передплату приймають усі відділення поштового зв'язку. Також її можна оформити на сайті: ДП «Преса» www.presa.ua ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua

ОПЕРАТИВНО

друкуємо закони України, укази і розпорядження Президента, урядові рішення, адже більшість із цих документів набирають чинності саме з дня опублікування в «Урядовому кур'єрі»

ОБ'ЄКТИВНО

висвітлюємо діяльність глави держави, роботу Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади в центрі та на місцях

КОМПЕТЕНТНО

на запитання читачів відповідають авторитетні спеціалісти: урядовці, юристи, учені, лікарі

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА

для ветеранів війни, пенсіонерів, чорнобильців, студентів

для інших передплатників та підприємств і організацій

на 1 місяць	30 грн	52 грн
на 3 місяці	90 грн	156 грн
на 6 місяці	180 грн	312 грн

Соціальний передплатний індекс 40227

УВАГА!

Послуга за приймання передплати на 2020 рік — безкоштовна.

Передплатний індекс 61035

4 820103 080053

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 28 лютого 2020 року

USD 24.561
за 1 долар США

EUR 26.9299
за 1 євро

RUB 3.7311 / AU 40566.67
за 10 рублів

AG 443.85
за 1 трійську унцію

PT 22408.97

PD 67404.47

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Порушення миру й безпеки потребують реакції цивілізованого світу

ПРОТИДІЯ. Сучасна агресивна політика РФ походить із традицій імперського силового мислення часів середньовіччя

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Засідання Постійної ради ОБСЄ, яке відбулося днями у Відні, вкотре підтвердило вірність тим цінностям, на яких і побудовано цивілізаційні застави Старого Світу. «Минуло шість років, відколи Росія таємно застосувала своїх військових для силового захоплення української території й анексувала АР Крим і Севастополь. Цей акт, якого ми не визнаємо і ніколи не визнаємо, — повне порушення міжнародного права й наших спільних зобов'язань і принципів. Це серйозно відобразилося на заснованому на правилах міжнародному правопорядку, який захищає територіальну цілісність, єдність і суверенітет усіх держав. І це загрожує міжнародній безпеці. Із цієї причини ЄС засуджує анексію та повторює, що ми залишаємося цілковито відданими втіленню політики її невизнання, зокрема шляхом обмежувальних заходів», — ідеться в заяві Євросоюзу, оприлюдненій під час засідання.

Кров Європи точиться з Донбасу

Упродовж шести років Євросоюз спостерігає, як Росія в різний спосіб форсує інтеграцію анексованого нею Криму. Своім військовим діям РФ намагала-

ся надати видимість законності шляхом незаконного референдуму, який був кричущим порушенням Конституції України та всього міжнародного права.

«Ми глибоко занепокоєні, як Росія посилено веде милітаризацію Кримського півострова. Це впливає на ситуацію з безпекою в Чорноморському регіоні та за його межами. Ми засуджуємо будівництво Керченського мосту, що відбулося без згоди України, і закликаємо Росію забезпечити безперешкодний і вільний прохід до та з Азовського моря відповідно до міжнародного права», — цитує Укрінформ текст документа.

У ньому знайшлося місце й ситуації з правами людини в Криму, яка погіршується. «ЄС закликає до повного дотримання міжнародних стандартів у галузі прав людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі».

Не залишили поза увагою в ЄС і ескалацію насильства на Донбасі, здійснену російськими найманцями 18 лютого поблизу Золотого, вкотре закликавши Росію забезпечити, щоб підтримувані нею збройні формування повністю дотримувалися режиму припинення вогню.

«Ми рішуче засуджуємо таку збройну ескалацію та спроби наступу, оскільки вони демонструють відсутність прихильності до виконання міжнародних домовленостей та захо-

дів, узгоджених на нормандському саміті у грудні. Ми закликаємо сторони повністю дотримуватися своїх підтверджених зобов'язань. Зокрема Росію — застосувати свій вплив на збройні формування, які вона підтримує, щоб забезпечити повне виконання режиму припинення вогню».

«Дотримання попередніх домовленостей — необхідна умова для формування довіри та подальших кроків. У цьому контексті ЄС високо цінує конструктивний підхід України й закликає Росію діяти так само», — зазначено у заяві.

У ЄС підкреслили, що конфлікт на сході України, спричинений саме російською збройною агресією, і анексія тією-таки Росією Кримського півострова «залишаються кровоточивою раною на європейському континенті з великою кількістю людських жертв, яка зростає щотижня. Нагальна необхідність покласти край цьому конфлікту очевидна. У цьому контексті ми підкреслюємо важливість того, щоб цей конфлікт перебував у центрі уваги міжнародної спільноти, зокрема ООН, як це було минулого тижня у Нью-Йорку. Європейський Союз підтверджує свою повну підтримку міжнародних дипломатичних зусиль у межах нормандського процесу й Тристоронньої контактної групи», — йдеться у документі.

Санкції слід посилювати

Не приховував свого обурення діями РФ Постійний представник України при міжнародних організаціях у Відні Євген Цимбалюк: «Цілковите зневаження Росією міжнародного права й власних зобов'язань істотно підірвали порядок, багаторонню співпрацю і сприйняття безпеки в Європі та світі. Багато держав після актів збройної агресії РФ проти Грузії у 2008 році та України в 2014-му почуваються значно менш захищеними. Адже навряд чи можна передбачити, коли й де кремлівський режим ухвалить рішення про використання військової сили за межами РФ».

Очільник української місії при ОБСЄ наголосив, що захоплення Криму стало першим випадком у Європі після Другої світової війни, коли одна держава окупувала частину території та здійснила спробу анексії іншої. Своїми протиправними діями Росія порушила засади міжнародного права, на яких базуються відносини у сучасному світі і які є основою для підтримання миру і стабільності: принципи незастосування сили чи погрози силою, поваги до суверенітету й територіальної цілісності незалежних держав, непорушності кордонів.

«23 роки добросусідських відносин з Росією, які Україна на-

магалася розвивати після відновлення незалежності в 1991-му, нічого не важили для кремлівського режиму, який грубо порушив численні угоди, сторонами яких були обидві країни», — провадив далі дипломат, згадавши Будапештський меморандум про гарантії безпеки України. Адже в ньому РФ зобов'язалася поважати кордони нашої держави та утримуватися від застосування сили проти її територіальної цілісності й політичної незалежності. І це порушення гарантій безпеки матиме тривалий негативний вплив на зусилля щодо нерозповсюдження ядерної зброї.

Якщо порушено мир і безпеку, цивілізований світ не має права задобрювати агресора, вдаючи, ніби навколо нічого не сталося.

«Небажання Росії дотримуватися правил у поєднанні з відсутністю військових рішень щодо її дій як держави-окупанта не має спричинити повний демонтаж європейського безпекового порядку. Нам потрібно зберегти єдність, зокрема шляхом сильної та ефективної політики невизнання, режиму санкцій та використання всіх наявних механізмів і активів ОБСЄ. Маємо відновити повагу до міжнародного права. Якщо це означає підтримання та посилення багатопланового тиску на державу-агресора, то нам потрібно це зробити», — наголосив представник України.

Дій! Бізнес сам себе не збудує

ПІДПРИЄМЦЯМ. Міністерство цифрової трансформації презентувало у Києві запровадження національної онлайн-платформи для підприємців «Дія.Бізнес». «Ми презентуємо онлайн-платформу, де можна буде переглянути і обрати бізнес-ідею, пройти тест, щоб дізнатися, які документи потрібно зібрати для відкриття своєї справи, а також там буде функція онлайн-консалтингу для підприємців», — окреслила заступниця міністра цифрової трансформації з питань євроінтеграції Валерія Іонан.

Вона представила світову статистику, яка переконує, що 80% підприємств закриваються в перший рік роботи, а 50% не переживають п'ятий рік, так звану долину смерті для бізнесу. Тому мета міністерства — створити умови для успішного розвитку українського підприємництва, повідомляє УНІАН.

Завдяки новій онлайн-платформі можна знайти перелік сервісів і програм підтримки від держави, а також отримати професійні консультації щодо бізнесу. Портал працюватиме у двох напрямках: інформаційна платформа і служба онлайн-консультацій.

А на сторінці мобільного застосунку «Дія» у соцмережі «Фейсбук» його розробники розповіли ще докладніше: «Що вже доступно на порталі? Каталог бізнес-ідей зі зручними шаблонами; перелік усіх необхідних юридичних документів для відкриття бізнесу; онлайн-сервіси та програми підтримки для підприємців на одній сторінці; довідник підприємця — на основі матеріалів профільних державних органів та провідних компаній України; кейси конкретних проблем, питань та запитів».

Поки що платформа працює в тестовому режимі. Уже навесні розпочне роботу новий блок — консалтинг-зона для підприємців. Кожен підприємець зможе отримати онлайн-консультацію з фахівцями за допомогою відеозв'язку. Консультуватися можна на теми систематизації бізнес-процесів, фінансового управління, взаємодії з державою, психології бізнесу, HR, маркетингу та продажу.

Окрім онлайн-складової, плануємо відкрити центри підтримки та хаби для підприємців у різних містах України — консалтингові зони для малого та середнього бізнесу. У цих зонах підприємцям нададуть консультації, вони зможуть представити свій продукт іншим підприємцям, пройти освітні програми та отримати додаткові послуги. Відкриття першої консалтинг-зони для підприємців заплановано на квітень — травень 2020 року в Харкові. Дій! Бізнес сам себе не збудує».

Нагадаємо, що Кабінет Міністрів 6 лютого 2020 року запровадив мобільний додаток «Дія» в межах реалізації проєкту «Держава в смартфоні», який вже завантажили понад 1,5 мільйона українців.

Тривога навчальна, стрільби бойові

Наші воїни постійно поліпшують протидесантну підготовку на морському напрямку

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

НА ЗАХИСТІ КОРДОНІВ

На одному з полігонів у зоні проведення ООС на узбережжі Азовського моря десантники, моряки, прикордонники напрацювали бойові стрільби та навички відбиття передових сил десанту ворога. «Визначену зону акваторії Азовського моря, в якому виконували бойові стрільби в межах навчання, було перекрито для судноплавства та повітряного руху», — йдеться в повідомленні пресцентру ООС у Facebook.

Основним завданням тактичної групи «Маріуполь» було запобігання висаджуванню основних та відбиття передових сил морського десанту ворога, відкидання його назад у море та знищення під час відходу, повідомляє Укрінформ.

У навчанні взяли участь військові частини та підрозділи тактичної групи «Маріуполь»: малі броньовані артилерійські катери ВМС, судна зі складу Морської охорони ДПСУ, інженерна техніка окремого полку оперативного забезпечення, а також механізовані, танкові, артилерійські, зенітно-ракетні та спеціальні підрозділи, мор-

ська піхота, екіпажі армійської авіації Сухопутних військ і тактичної авіації Повітряних сил, підрозділи Національної гвардії України.

Загалом залучили понад чотири сотні особового складу, п'ять кораблів і катерів, 25 одиниць різних артилерійських систем, серед яких реактивні системи залпового вогню, 13 бойових броньованих машин (танки, бойові машини піхоти та бронеавтомобілі різних типів), два вертольоти Мі-8 армійської та один Мі-14 морської авіації, а також два літаки-штурмовики Су-25 і два винищувачі МіГ-29.

Оскільки навчання відбувається в умовах протидії російській агресії та в зоні проведення операції Об'єднаних сил, обстановку була максимально наближеною до реальної, запевнили в штабі ООС.

Від початку цього року це найбільш тренування військ цієї тактичної групи. А під час виконання завдань сили протидесантної оборони показали високий рівень підготовки й вишкolu, влучність ведення вогню та злагодженість дій підрозділів різних родів військ і сил та різних силових відомств, що спільно діють у складі тактичної групи «Маріуполь».

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

**Колишній спецпредставник США
в переговорах по Україні
Курт Волкер:**

**«Не вірю,
що Росія
хоче
завершити
війну
на Донбасі»**

Курт Волкер — один з небагатьох американських дипломатів, хто очолював зусилля офіційного Вашингтона на українському напрямі. З липня 2017 року по вересень 2019-го він був спецпредставником США у процесі врегулювання російсько-українського конфлікту. Волкер провів десятки зустрічей з керівництвом країн нормандського формату (України, Росії, Франції й Німеччини), посилюючи міжнародний тиск на Москву.

За останні п'ять місяців у процесі врегулювання сталися певні зрушення: нормандська четвірка зустрілася знову, Київ оприлюднив мирні ініціативи, було проведено обмін полоненими. Про те, що насправді означають ці зміни, як загравання Макрона з Путіним можуть вплинути на процес урегулювання, які ще кроки можуть зробити Україна й Захід, Курт ВОЛКЕР розповів в ексклюзивному інтерв'ю Укрінформу. Коротка розмова з ним відбулася після засідання Американсько-української ділової ради у Вашингтоні.

Росії комфортно продовжувати війну

— Ви тривалий час представляли США в дипломатичних зусиллях з урегулювання російсько-українського конфлікту. За останні місяці ситуація трохи змінилася. Як би ви оцінили те, що відбувається?

— Різні уряди мають різні стилі. На мою думку, надзвичайно важливо те, що зробив Президент Порошенко: він відновив українське військо й зупинив пряму агресію Путіна. Однак ми й надалі спостерігаємо, що Росія й Путін продовжують заперечувати будь-яку причетність до втручання в Україну, що, як ми знаємо, не відповідає дійсності. Путін також намагається перевести міжнародний тиск із Росії на Україну.

Він заявляє, що Україна не виконує мінських угод, а Росія взагалі не несе відповідальності за їх виконання — ні щодо припинення вогню, ні щодо відведення важкої зброї, ні щодо розпуску незаконних збройних формувань, виведення своїх сил тощо.

Одна з розумних речей, яку зробило нинішнє українське керівництво, Президент Зеленський, — те, що він зайняв чітку позицію, заявивши про готовність іти на мирні ініціативи, робити кроки вперед. Так він не дав росіянам вийти з-під міжнародного тиску й повернув його назад, на Росію, заявивши, що Україна готова спробувати просуватися далі.

Але виникає запитання: що Москва готова зробити для цього? Думаю, це спрацювало.

Не вірю, що Росія має намір завершити війну. Думаю, що для неї цілком комфортна нинішня ситуація. Тому всі інші кроки щодо зміцнення України — у демократичній, політичній, економічній сферах, щодо побудови міцного, життєздатного й безпечного суспільства — це те, що зараз має найважливіше значення. Це продемонструє президентові Путіну, що продовжувати окупацію частини України не варто.

Позиції Меркель і Макрона

— Якщо говорити про нормандський формат, якими інтересами, на ваш погляд, керуються Німеччина й Франція? Зокрема після останньої зустрічі в Парижі та перед наступним самітом у Берліні, який може і не відбутися, як планували.

— Наскільки знаю, зараз обговорюють проведення наступного саміту у квітні. Але подивимось.

Отже, щодо Німеччини й Франції.

Німецька сторона, як на мене, добросовісно прагне продовжувати процес і висловлює збалансовану точку зору, працюючи над

тим, щоб посилити прогрес в імплементації мінських угод. Франція, на мою думку, зосереджена більше на гуманітарних аспектах, заявивши, що саме це має бути пріоритетом.

Утім, зовсім нещодавно ми побачили, як президент Макрон робив увертюри на адресу президента Путіна. Гадаю, це частина його прагнення (французького президента. — Ред.) посилити свою лідерську роль у Європі, особливо в той час, коли роль канцлерки Меркель і ХДС (Християнсько-Демократичного Союзу. — Ред.) у Німеччині знижується.

Отже, вважаю, що для України склалася підвищена ситуація, яка може зрештою призвести до того, що тиск на Росію зменшиться. Очевидно, це підсилюється й тим, що США впродовж кількох місяців не були дуже активним гравцем. Утім, сподіваюся, що після візиту держсекретаря Помпео до Києва ми побачимо відновлення участі Сполучених Штатів та їх залучення в цей процес на підтримку України. На мою думку, це допоможе відновити рівновагу.

Тиск і санкції мають ефект

— Як саме Сполучені Штати, а також західні партнери можуть допомогти Україні в цій ситуації?

— Очевидно, через висловлення загальної твердої позиції на підтримку суверенітету й територіальної цілісності України, а також чіткої позиції щодо відповідальності Росії за все — зокрема за її керівництво сепаратистськими угрупованнями та залучення власних збройних сил.

Крім того, потрібно продовжувати й навіть збільшувати оборонну допомогу для України. Необхідно підтримувати санкції, а також посилювати їх. Це все потрібно робити протягом тривалого

періоду, тоді це матиме ефект.

Як ми бачимо із санкціями проти суден і трубопроводу Nord Stream-2, вони призвели до зупинки будівництва. Очевидно, це створило певний фон для Росії, яка згодом погодилась відновити транзит газу через Україну. Отже, такі кроки, на мою думку, мають велике значення.

— На початку березня в Нідерландах пройдуть перші судові слухання щодо збитого над Україною літака авіакомпанії MH17. Зовсім недавно ми спостерігали пропагандистську кампанію Кремля із сумнівними документами, що начебто жодних «Буків» у тому районі не було. На ваш погляд, як Україна й країни Заходу можуть протистояти таким фейкам, щоби позиція офіційного слідства не страждала від втрати довіри?

— Передусім нікого не має дивувати, що РФ створює та поширює таку дезінформацію. Росіяни стали це робити одразу, щойно літак було збито, і продовжували це й потім, щоб вивести себе з-під прямої відповідальності за знищення цивільного авіалайнера.

Але очевидно, що певні кроки міжнародне співтовариство вже зробило. Зокрема складено вичерпний звіт, а розслідування за участі міжнародних представників було прозорим, публічним та відповідальним. Це все важливі речі.

Що могла би ще зробити Україна? На мою думку, скомплювати й надати беззаперечні матеріали, засновані на фактах, які демонструватимуть те, що відбувалося в той час у тому місці. І це має робитися в дуже тісній взаємодії із західними урядами через медіа, аби зберігалася об'єктивна думка про те, що сталося насправді.

Ярослав ДОВГОПОЛ,
Укрінформ, Вашингтон

(Надруковано
зі скороченнями)

ПРОШУ СЛОВА!

Від кількості платіжок якість газу не підвищиться

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

Українці активно обговорюють запровадження нових правил оплати за доставку (розподіл) природного газу. Багатьом не зрозуміло, навіщо дві платіжки і чому за доставку газу треба платити окремо.

«Ми з батьком самі копали траншею під газову трубу, власним коштом проклали її до нашого будинку, а тепер на неї знайшовся господар», — обурюється житель селища Яківці на околиці Полтави. Не задоволених новими правилами в місті багато.

Чимало й тих, хто позитивно оцінює рішення запровадити дві платіжки, проте зауважують, що рішення приймають нагорі, а виконуватимуть його на місцях. Тому немає гарантії, що виконавці не використають це нововведення, тобто наявність двох платіжок, у власних інтересах. А введенням окремої плати за доставку газу створюють прецедент і для інших надавачів житлово-комунальних послуг.

«Завтра обленерго, яке теж у приватних руках, захоче брати окрему плату за дроти, потім водоканал — за водопровідну мережу», — зауважив полтавець, який раніше працював у правоохоронних органах.

«Як представники місцевого самоврядування ми постійно контактуємо із громадою. Щодня отримуємо від людей сотні звернень щодо другої платіжки за газ. Люди обурені — вважають ці платежі несправедливими та непрозорими», — розповів на загальних зборах регіонального відділення Асоціації міст України секретар Полтавської міської ради Олександр Шамота.

На його думку, постанову НКРЕКП ухвалено без необхідного обґрунтування, вона порушує певні законодавчі акти. Непродумана система тарифоутворення призвела до здорожчання газу для населення: у Полтаві, за підрахунками, тепер кубічний метр коштує 7 гривень, а торгують ним ним по 4,5 гривні за кубометр.

Земляки не розуміють, чому за доставку газу їм доведеться платити по-різному: комусь 78 гривень за місяць, ще комусь — 100 або й 200. Наприклад, моя сім'я має платити за доставку блакитного палива щомісяця 350 гривень. І сплачувати цю суму коштів муситимемо протягом усього року, навіть улітку, коли не користуємося опаленням.

До того ж, оператор газорозподільних систем АТ «Полтавагаз» повідомив нещодавно в одній з місцевих газет, що нововстановлені платіж за доставку газу не змінюватимуться тільки пів року, до 1 липня, а потім він знову «дещо збільшиться, відповідно до встановленого НКРЕКП тарифу. З 1 січня 2020 року чинний тариф для АТ «Полтавагаз» становить 1,14 гривні за метр кубічний (з ПДВ), а з 1 липня 2020 року — 1,43 гривні за метр кубічний (з ПДВ) за місяць».

Не заплатимо за доставку газу, муситимемо потім, окрім оплати послуги розподілу, сплатити ще й пеню, згідно із Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

У Полтавагазі згодні, що люди ще не звикли до нових вимог і поки що не всі зрозуміли до кінця їхню суть. Тому в I кварталі цього року жодних нарахунків пені чи штрафів не буде. Але коли цей процес налагодиться, застерігають там, необхідно буде сплачувати за доставку газу до 20 числа. Інакше в деякого можуть виникнути неприємності.

Зрозуміло, що буде, якщо не платити за новими правилами. Тоді вас від'єднають від газопостачання, а за це, як і за наступне (повторне) підключення доведеться теж заплатити. Та ще й побігати, доки вам відновлять газопостачання. Житель вулиці Спартак чекав кілька тижнів, доки його будинок повторно підключили до газової мережі. Розказував, чекав би й довше, якби не допоміг кум, який раніше працював у Полтавагазі. Цьому чоловікові ще пощастило, що тоді була осінь, а не зима, як нині.

Щоб не залежати від газівників-монополістів, дедалі більше полтавців відмовляються від газового опалення і переходять на дрова. Хоч вони теж дорогі, проте дешевші, ніж газ. Опалення житла нам обходилося б ще дешевше, якби ми використовували альтернативні джерела: енергію вітру й сонця. І ця мрія неможливих людей на Полтавщині потроху стає реальністю.

Технології проти амбіцій

НАШ ІНТЕРЕС. Американські санкції проти газопроводу «Північний потік-2», ухвалені торік наприкінці грудня, зупинять його будівництво, оскільки російська сторона не володіє необхідними технологіями, щоб завершити проєкт. У цьому переконаний голова правління НАК «Нафтогаз України» Андрій Коболев: «У будь-якому разі ці санкції надзвичайно корисні для енергетичної безпеки Європи та України. Якщо Росії не вдасться добудувати газопровід, це дасть змогу Україні продовжити транзитний контракт із Газпромом ще на 10—20 років», — повідомляє УНІАН. Тут, на думку фахівця, все залежатиме від того, чи зможе Росія закінчити будівництво додаткових газопроводів на кшталт «Північного потоку-2».

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 12 лютого 2020 р. № 113-р
Київ

Про утворення комісії з реорганізації Державної аудиторської служби

1. Утворити комісію з реорганізації Державної аудиторської служби.
Затвердити головою комісії Голову Офісу фінансового контролю Буграка Ігоря Михайловича.
2. Голові комісії:
затвердити персональний склад комісії;
забезпечити здійснення заходів, пов'язаних з реорганізацією Державної аудиторської служби;
поінформувати у шестимісячний строк Кабінет Міністрів України про результатах проведеної роботи.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 19 лютого 2020 р. № 131-р
Київ

Про зміну складу Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі

На часткову зміну пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 р. № 310 «Про затвердження складу Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі» (Офіційний вісник України, 2012 р., № 30, ст. 1119; 2019 р., № 82, ст. 2797, № 94, ст. 3126) затвердити новий склад Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі згідно з додатком.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 19 лютого 2020 р. № 131-р

СКЛАД
Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі

МИЛОВАНОВ Тимофій Сергійович — Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства, голова Комісії
КАЧКА Тарас Андрійович — заступник Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства — Торговий представник України, перший заступник голови Комісії
ЖОВКВА Ігор Іванович — заступник Керівника Офісу Президента України, заступник голови Комісії (за згодою)
БАНЧУК Олександр Анатолійович — заступник Міністра юстиції
БОЖОК Єгор Валерійович — заступник Міністра закордонних справ
КАРПЕНКО Дмитро Леонідович — заступник начальника 3 відділу 1 управління Головного управління контролю зовнішнього захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ (за згодою)
КУСТОВСЬКИЙ Ігор Сергійович — директор департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери, фармацевтики та ритейлу Антимонопольного комітету ФЕДОРЧУК Володимир Ярославович — заступник Державного секретаря Кабінету Міністрів України
ХОДАКОВСЬКИЙ Павло Вікторович — заступник Міністра фінансів
ЧЕРНИХ Олександр Олександрович — директор департаменту промислової політики Мінекономіки
ЧИЖИК Костянтин Григорович — заступник Міністра енергетики та захисту довкілля з питань європейської інтеграції
ШЕНДРИК Денис Валерійович — заступник Голови Держмитслужби

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 19 лютого 2020 р. № 134-р
Київ

Про здійснення добровільного внеску України до Цільового фонду з підтримки Департаменту з політичних питань та миробудівництва Секретаріату ООН

1. Погодитися з пропозицією Міністерства закордонних справ щодо здійснення добровільного внеску України до Цільового фонду з підтримки Департаменту з політичних питань та миробудівництва Секретаріату ООН у сумі 50 000 доларів США за рахунок коштів бюджетної програми 1401020 «Внески України до бюджетів ООН, органів і спеціалізованих установ системи ООН, інших міжнародних організацій та конвенційних органів».
2. Міністерству закордонних справ поінформувати Генерального секретаря ООН про прийняте рішення.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

КАДРОВІ ПИТАННЯ

Президент України

призначив:
АНТОНЕНКА Олександра Миколайовича — головою Новгородківської районної державної адміністрації Кіровоградської області;
ЗАГОРУКА Юрія Миколайовича — головою Білогірської районної державної адміністрації Хмельницької області;
ЧОРНЕЯ Михайла Васильовича — головою Вижицької районної державної адміністрації Чернівецької області;
ВЕКЛИЧА Івана Вікторовича — головою Глибоцької районної державної адміністрації Чернівецької області;
БАЛІНОВА Дмитра Миколайовича — головою Сторожинецької районної державної адміністрації Чернівецької області;
ГУРУ Віталія Вікторовича — головою Веселівської районної державної адміністрації Запорізької області;
ДЯЧЕНКА Сергія Михайловича — головою Переяслав-Хмельницької районної державної адміністрації Київської області;
ЖИЛУ Андрія Вікторовича — головою Бобринецької районної державної адміністрації Кіровоградської області;
СОБКА Максима Олеговича — головою Устинівської районної державної адміністрації Кіровоградської області;
КНЯЗЕВА Олександра Володимировича — головою Гребінківської районної державної адміністрації Полтавської області;
ЗАЙЦЕВА Анатолія Павловича — головою Пирятинської районної державної адміністрації Полтавської області;
ГОЛОДНІКОВА Павла Вікторовича — головою Зміївської районної державної адміністрації Харківської області;
БАГІНСЬКОГО Артема Олександровича — головою Хмельницької районної державної адміністрації Хмельницької області;
ЖУКА Василя Миколайовича — головою Коропської районної державної адміністрації Чернігівської області;
ЄРКА Петра Павловича — головою Куликівської районної державної адміністрації Чернігівської області.

звільнив:
ТЕРТИЧНОГО Олега Васильовича — з посади голови Бобринецької районної державної адміністрації Кіровоградської області у зв'язку із закінченням строку повноважень Президента України;
РОСПОПОВА Віталія Васильовича — з посади голови Гребінківської районної державної адміністрації Полтавської області у зв'язку із закінченням строку повноважень Президента України;
КУЧУ Олега Євгенійовича — з посади голови Пирятинської районної державної адміністрації Полтавської області у зв'язку із закінченням строку повноважень Президента України;
КОШЕЛЕНКА Віталія Анатолійовича — з посади голови Зміївської районної державної адміністрації Харківської області у зв'язку із закінченням строку повноважень Президента України;
РАКОЇДА Олексія Михайловича — з посади голови Куликівської районної державної адміністрації Чернігівської області у зв'язку із закінченням строку повноважень Президента України.

Вчити українську заради майбутнього

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

На Закарпатті днями заступниця міністра освіти і науки України Любомира Мандзій зустрічалася з учителями шкіл з угорською та румунською мовами навчання. Обговорювали проєкт державного стандарту базової середньої освіти, який доопрацьовують.

У центрі уваги були особливості викладання української мови в освітніх закладах етнічних меншин. Ця тема на поліетнічному Закарпатті завжди перебувала на одному з перших місць. Останнім часом вона, як відомо, впливає і на перебіг відносин із сусідньою Угорщиною. На заходах у селі Яноші Берегівського району побував кореспондент «Урядового кур'єра».

Державний стандарт врахує відмінності цих шкіл

— Попередня міністр освіти і науки України Лілія Гриневич за якихось два роки була у Закарпатській області сім разів. І щоразу вона намагалася чути всіх, з багатьма розмовляла — від керівників державних установ до вчителів і дітей. Ми їй за це, звичайно, дякуємо, — розпочала зустріч директорка департаменту освіти і науки Закарпатської облдержадміністрації Ганна Сопкова. — Після зміни складу Кабінету Міністрів у нас уже побувала новопризначений міністр Ганна Новосад. Нинішня зустріч у Яношах підтверджує взятий міністерством курс на максимальне сприяння у вивченні української мови представниками етнічних спільнот нашої області.

Заступник директора команди підтримки реформ з питань Нової української школи Роман Шиян розповів про принципи концепції, що закладали у проєкт державного стандарту базової середньої освіти. Серед них більша свобода вчителя у виборі форм і методів навчання, а також більше годин, відведених на вивчення мови.

Про те, як оцінюватимуть знання відповідно до вимог держстандарту, розказав радник з питань мови проєкту «Фінська підтримка реформ української мови» («Навчаємось разом») Ігор Хворостяний.

Тренінги, вебінари, семінари

Любомира Мандзій підкреслила особливе значення вебінарів, тренінгів і семінарів, які проводять для підвищення кваліфікації вчителів української мови для цієї категорії шкіл і які щедро фінансує держава. Вона

зазначила, що підвищення кваліфікації педагог може спланувати сам: «Головне, щоб упродовж п'яти років набрати 150 навчальних годин». І це новація в питаннях підвищення кваліфікації.

Любомира Степанівна наголосила, що в цьому році, як і торік, на Закарпатті знов організують табір для угорських дітей із вивчення української мови «Бомбезно». Цього разу він діятиме на базі трьох шкіл. Триватимуть заняття й в академії підвищення кваліфікації для вчителів української мови на базі Українського католицького університету, який теж дає добрий досвід. «Виявляйте, будь ласка, ініціативу», — попросила заступниця міністра.

— Цього року субвенцією на Нову українську школу для Закарпаття передбачено 17,2 мільйона гривень. Їх призначено для підвищення кваліфікації вчителів, — розповідала Любомира Мандзій. — Окремо 177 тисяч гривень спрямовано на підвищення кваліфікації тих педагогів, які працюють

готовлена програма зі збільшеною кількістю годин на вивчення української мови. Дві години на тиждень додано за рахунок відмови від вивчення другої іноземної мови. Завдяки таким змінам у старших класах відведено по 4—4,5 години на вивчення української мови, чого раніше не було.

— Нині у класах, які були учасниками експерименту, спостерігаємо хоч ненабагато, але вищий рівень знань і якості володіння державною мовою, — розповіла завідувачка методцентру департаменту освіти і науки Закарпатської ОДА Андріана Лукач.

Розроблено й регіональну програму з вивчення української мови для шкіл з угорською мовою навчання. Її автори Єва Борисова, Андріана Лукач, Іван Ющук, Тетяна Гнашкович, Катерина Лавер підготували для учнів 5—9 класів.

Про те, як керівники дев'ятьох закарпатських шкіл обстоювали в міністерстві необхідність такого експерименту, розповіла дирек-

Вивчення української мови в часі випереджає програму з вивчення угорцями їхньої рідної.

Отже, не зрозумівши азів, учні не можуть досягнути складних мовних процесів.

у школах із викладанням мовами меншин. Ми на рівні міністерства розуміємо значення нових методик, досвіду в цьому процесі. Надаємо різні можливості й просимо ними скористатися.

У деяких освітніх закладах із цим великі проблеми. Про те, що для 54 загальноосвітніх шкіл III ступеня, в яких навчання ведуть мовами національних меншин, за державні кошти придбано кабінети української мови, розповіла Ганна Сопкова.

«Для всіх них закуплено нові меблі, наочне приладдя. Однак навіть через пів року, коли ми приходили в ці школи і цікавилися, як використовують придбане обладнання, виявлялося, що у багатьох з них ящики з придбаними речами навіть не розпаковували. Портрети класиків української літератури повісили в коридорах», — виступила із критикою Ганна Іванівна.

Успіх регіонального експерименту

У представників міністерства позитивну оцінку отримав регіональний експеримент з викладання української мови у школах з угорською мовою навчання. Ним після узгодження з міністерством цього року охоплено 47 загальноосвітніх шкіл з угорською мовою, в яких 195 учителів і 2794 учні. Підсумок — під-

торка Виноградівської ЗОШ №3 з угорською мовою навчання, вчителька української Габрієлла Гомокі. Саме візит до Києва, який відбувся два роки тому, допоміг переконати міністерство в тому, що у викладанні української треба відійти від стандартних підходів.

— Вивчення української мови в часі випереджає програму з вивчення угорцями їхньої рідної. Отже, не зрозумівши азів, учні не можуть досягнути складних мовних процесів. Багато хто закінчує школу, так і не оволодівши українською. І це недолік тієї методики, яка роками була спрямована не на практичне оволодіння мовою, а на проходження матеріалу, — ділилася думками Габрієлла Степанівна. — Як наслідок, з нашої школи випускники виходять з непоганим знанням англійської, а українською володіють на мізерному рівні.

Полегшити складання ЗНО можливо

Над учнями, які збираються вступати у вищі, немов вирок, висить караюче ЗНО. Деякі випускники разом з батьками, вагаючись у своїх можливостях подолати його бар'єр, залишають країну та їдуть в Угорщину чи деінде за кордон. Тому освітянам, за словами Габрієлли Гомокі, треба вирішувати самим для себе, чи

викладають мову як предмет, готуючи учнів до ЗНО, чи все-таки хочуть навчити школярів мови. «Це дуже великий виклик для педагога», — сказала директорка з Виноградова.

Любомира Мандзій розповіла про підсумки впровадження адаптивного порога з української мови та літератури на ЗНО. Поріг було впроваджено для випускників шкіл з навчанням мовами національних меншин, які здобули повну загальну середню освіту мовою, що не належить до слов'янської групи, або мовою корінних народів, у 2019 році.

— Адаптивний поріг полегшував складання ЗНО з української для таких випускників, створюючи їм сприятливі можливості вступу до вишів, — розповідала Любомира Мандзій. — За підсумками ЗНО 2019-го і 2018 років, тоді його на Закарпатті незадовільно склали 67,5% учнів шкіл з угорською мовою навчання, а тепер, з огляду на адаптивний поріг, — лише 18,2%. Це свідчить про те, що ці випускники мали більше шансів і можливостей в подальшому бути зарахованими у заклади вищої освіти в Україні. Володіючи українською, вони матимуть добре майбутнє, зможуть себе реалізувати у своїй країні.

Любомира Мандзій зазначила, що торік 925 осіб у Закарпатській області (у сусідній Чернівецькій з румунською мовою школами — 555) скористалися адаптивним порогом. Вона заповнила: курс на існування адаптивного порога триватиме.

...І більше творчої свободи

Заступниця директора НВК «ЗОШ І ст. з угорською мовою навчання — угорськомовна гімназія» міста Ужгород Єва Борисова зачепила ще один аспект теми: надання більшій свободі вчителів в підходах до викладання української мови.

— Сьогоднішня розмова переконала нас, що є відмінності у вимогах до учнів шкіл з державною мовою навчання і національними мовами. Для останніх вимоги пом'якшено і спрощено, що вселяє оптимізм, — зазначила Єва Борисова. — Але є й інше: педагогів ще не мають достатньої свободи дій для самостійного коригування кількості годин, відведених у школі для української мови. Це має залежати від потреби на той чи інший курс, яку визначає сам педагог.

На зустрічі звучали різні думки, однак для того й збиралися, щоб учителі шкіл мовами національних меншин разом з керівниками освітньої галузі знаходили варіанти, що можуть максимально врахувати потреби педагогів, сприяти їхнім учням краще оволодівати державною мовою.

ТЕРИТОРІЯ СЛОВА

«...І вічні ми будемо з нею!»

ПРИФРОНТОВА ТВОРЧІСТЬ. На Донеччині відбувся щорічний обласний фестиваль-конкурс «Любіть Україну!» імені Володимира Сосюри

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

Спершу про приємну подію, суто сімейну. Наприкінці минулого року враз подовжився славний рід одного із найкращих ліриків ХХ століття Володимира Сосюри. Збулося: у сім'ї його правнука Олексія Олеговича нарешті народився син! А доки праправнук поета Матвійко підростає, не зупиняється в рості фестиваль «Любіть Україну!», що його традиційно проводять на малій батьківщині класика української літератури. І тому можливо, коли настане час і наймолодший із Сосюр опиниться серед почесних гостей чи учасників цього творчого заходу, він уже виросте із тісних рамок обласного чи регіонального і закономірно отримає статус всеукраїнського.

«Ох, як же, вітре, ворогів простити?..»

Той неймовірно драматичний період, про який сам Володимир Сосюра у 1941 році писав: «бій людей з потворами і машин з машинами», тобто війна, розпочата у 2014-му, нагадує про себе навіть під час проведення мирного творчого дійства у Слов'янську.

По-перше, місто Дебальцеве, де 122 роки тому народився поет і де в довоєнні роки проводили фестиваль його пам'яті, вже шість років перебуває під окупацією проросійських загарбників.

По-друге, і сам Слов'янськ у 2014 році не уникнув такої долі, але після визволення його жителі тепер усіляко допомагають звільненню всього поки що окупованого окрайця Донбасу: в центральній міській бібліотеці, де відбувається захід, працює колектив жінок «Славні дівчата», які плетуть маскувальні сітки, «кікімори» тощо для фронту.

І по-третє, у своїй творчості учасники конкурсу також торкаються важкої й актуальної теми

Олексій Сосюра читає поезію свого прадіда: «... любіть у годину негоди»

війни, що тривалий час позначається на житті жителів прифронтового краю. Оскільки абсолютна більшість тих, хто приїхав до Слов'янська, — жителі Донбасу.

*А зверху вітер колихає віти,
І падають на землю «іжаки».
Ох, як же, вітре, ворогів
простити,
Що прикидались друзями
віки?*

Це тільки невеличка пригорща красномовних рядків із вірша «Каштани» Дарини Романовської, зразки творчості якої, надіслані на конкурс, журі в номінації «Поети» відзначили гран-прі. Авторка живе і працює у Волновасі, а у ліхвісному 2014-му закінчувала навчання в Донецьку і тому зблизка бачила, хто і як підступно розпалював на Донбасі та в Україні «громадянську війну». Звичайно, все пережите за

останні роки накладає відбиток на творчість молодшої поетеси, а безпосередньо фестиваль-конкурс «Любіть Україну!», зізнається вона, став для неї дуже важливим.

«Про цей захід я чула раніше, бо він встиг отримати дуже гарну творчу репутацію. Але те, що тут побачила й почула, перевершило всі мої сподівання. Організаторам вдалося зібрати чимало здібних людей і створити для них теплу, невимушену атмосферу, завдяки чому була змога перезнайомитися і чимало поспілкуватися. А всі разом учасники переконливо довели: Донеччина — це багата на таланти українська земля, де народжувалися великі українці, один із яких Володимир Сосюра. І було дуже приємно побачити серед почесних гостей правнука поета Олексія», — ділиться свіжими враженнями від фестивалю володарка гран-прі з Волновахи.

Фото автора

А тим часом сам Олексій Сосюра, який вже багато років залюбки бере участь у роботі журі творчого конкурсу імені свого прадіда, також відзначає традиційно чудову організацію заходу і солідну кількість обдарованих юних донеччан.

«Не втомлююся дякувати всім причетним до проведення фестивалю, а особлива вдячність дітям, які беруть у ньому участь. Треба тільки чути, як натхненно, майстерно та щиро читають вони вірші Володимира Сосюри чи Ліни Костенко! Певна річ, мені хочеться, аби серед цих виконавців колись був і мій син Матвій. Та нехай поки що трохи підросте. Дуже хочу привезти його сюди і показати Донеччину, бо тут наше коріння. Адже тут колись народився його прапрадід, якого досі пам'ятають і шанують», — каже він.

«Прагнемо розширити наші горизонти!»

Фестиваль-конкурс «Любіть Україну!» після окупації проросійськими незаконними збройними формуваннями Дебальцевого вдалося відродити у 2018 році у Слов'янську, де його провели вже втретє. За цей час творчий захід поступово розвивається. Приміром, збільшилася кількість учасників: цього року їх було близько 200. До трьох номінацій «Поети», «Читці» та «Художники» додалася ще одна — «Фотохудожники».

Проте ще більш змін, схоже, відбудуться в недалекому майбутньому. Сам конкурс мають намір зробити навіть не регіональним, а всеукраїнським. А місцем його проведення може стати нинішній адміністративний центр Донеччини місто Краматорськ.

Як розповідає директор комунальної установи культури «Донецький обласний навчально-методичний центр культури» Ната-

лія Армянська, насамперед донеччани повинні зробити гарну рекламу фестивалю і запросити на нього учасників з усієї України.

«Слов'янськ нас гарно приймає, але, можливо, наступний конкурс спробуємо провести у Краматорську, у великій глядацькій залі. Тобто хочемо, аби у майбутньому на творчому святі були присутні не тільки учасники та їхні родичі, а й багато глядачів. Як їх привабити? Можливо, в кожній з номінацій окремо братимуть участь і аматори, і професіонали — актори, поети й художники. Поки що все зважимо і хочемо зробити так, аби було зручніше всім: учасникам, глядачам і журі», — розповідає пані Наталія.

Звичайно, постійний розвиток і зростання — цілком нормальний і навіть необхідний процес для творчості. І конкурс «Любіть Україну!» — аж ніяк не виняток. У цьому переконана голова журі заслужена артистка України режисер Людмила Колосович.

«Хочемо розширити наші творчі горизонти, щоб уся Україна шанувала і любила Володимира Сосюру так, як це роблять на Донеччині. Варто взяти приклад із деяких інших країн. Наприклад, в Іспанії всі іспанці люблять Федеріко Гарсія Лорку, який, до речі, народився того самого року, що й наш Володимир Сосюра. Мабуть, слід запросити на фестиваль студентів вітчизняних театральних училищ і працівників театрів. Думаю, слід проводити захід так, щоб у ньому брали участь і аматори, і професіонали», — вважає Людмила Колосович.

Черговий фестиваль-конкурс «Любіть Україну!» імені Володимира Сосюри завершився. А через кілька днів уже розпочалася підготовка до наступного. Адже з одного з невеликих містечок Донеччини зателефонувала потенційна учасниця, яку цікавило найголовніше: як потрапити на цей захід, про який вона звідусіль чула позитивні відгуки?

Долі, вкарбовані в рядки

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ. Яюсь упіймала себе на думці: що більше наздоганяють нас роки, то сильніше ностальгуємо і впадаємо у спогади. Щира і якась по-особливому привітна ностальгія відчувалася й на презентації книжки Галини Данильчук «Рівне у долах його мешканців».

Авторка дарувала її кожному з героїв 29 нарисів або представників їхніх родин — тих, хто пам'ятає старе Рівне, долею якого вона перетраємається.

Переважно не молоді вже люди раділи, наче діти, як-от пані Галина Зеленко, якій щойно виповнилося 90. Історії відомих рівненських родин вони з авторкою книжки писали разом. То була копітка, часто рутинна праця: герої нарисів знаходили натхнення розповідати, інколи зазирнувши в найпотаємніший куточок своєї душі. А краєзнавиця Галина Данильчук — уважно слухати й записувати, не дивлячись ані на годинник, ані на календар.

Фото з сайту rivnepost.lv.ua

Галина Данильчук підписує книжку своїм героям

гого видання книжки. Перше побачило світ сім років тому. Золота, Садова, Поштова — історії цих рівненських вулиць назавжди переплелися з долями їхніх жителів. Дарма що дві перші

давно змінили назви. Старожили пам'ятають, що саме вулицею Золотою (нинішня Підкови) у війну проходила межа єврейського гетто. Не кожен і нині наважується розповісти, як зберіг життя єврейським дітям, ризикуючи власним.

«Я народилася на Садовій, якої, на жаль, уже немає, — каже Галина Данильчук. — У нашій сім'ї частенько говорили про хлопців із лісу і про Сибір. Малою не все могла осягнути — це тепер знаю, що збірний образ рівнянина чи рівнянки тих часів приблизно такий, як пишу в одному з нарисів про Євгенію Мелешук: «У її руках була дерев'яна валізка, з якої чомусь

стирчала солома. А на голові — маленька кроликова шапка. Вона поверталася із Сибіру».

Із незламного Рівного завжди йшли надпотужні імпульси національного відродження: щоб нащадки не забували, якого вони роду-племени, щоб берегли історію як зиницю

ока. Чи так відбувається насправді? Не завжди. Але приклад жінки з великої літери Надії Косміаді вартий того, щоб увійти в новітню історію нашого міста. Нарис про її родину відкриває книжку.

Художник зі світовим іменем Георгій Косміаді жив і творив у мультимедійному Рівному до 1938 року. Тут народилася й до 16 років жила Надія. Але родина змушена була емігрувати. Тоді батько взяв із собою лише картини учнів, які називав «мій урожай». У Німеччині, на батьківщині мами, він так сумував за Рівним. Тільки після падіння залізної завіси вже не молода па-

ні Надія вперше приїхала до Рівного і... не змогла забути його притягальної атури. Вона приїхала вразі, втретє. А з тим, продавши будинки в Німеччині та Італії, оселилася тут. І відкрила в місті свого дитинства артгалерею Георгія Косміаді. Тепер це одна з головних туристичних принад Рівного.

А скільки насолоди отримає кожен, кому випаде нагода поспілкуватися з мудрою інтелігентною Надією Косміаді, яка нещодавно відзначила... 96 років. Вона без проблем пригадала мову, якою говорила в юності, й тепер, як сама каже, спілкується «по-рівненськи».

Гадаю, попереду — нове видання книжки, що розповідь про Рівне через нові долі його жителів. Галина Данильчук уже записує їхні невигадані історії. Ті, які мають бути на полиці в кожного, хто ідентифікує себе як рівнянин, і перейдуть у спадок дітям та онукам. Ось тільки підтримка таких титанічних зусиль мала би бути принципово іншою. Адже «Рівне у долах його мешканців» коштувало авторці... 25 тисяч особистих, ні, не заощаджень, запозичень. 20 тисяч надала міська влада Рівного. Загалом вистачило на 500 примірників. Де ви, меценати й патріоти Рівного?

СОЦІУМ

Малюк має жити в родині

ТУРБОТА. Полтавська область однією з перших підтримала ініціативу уряду з реформування інтернатної системи виховання дітей

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

Наприкінці вересня 2019 року Президент України Володимир Зеленський на зустрічі з батьками-усиновителями, опікунами, прийомними батьками та батьками-вихователями повідомив, що в країні понад 700 інтернатних закладів. Він зазначив, що підтримує ідею реформування інтернатної системи утримання та виховання дітей і формування сімейної політики держави, спрямованої на підтримку родин.

«Там дуже багато діточок. І, звісно, наше бажання — щоб інтернатів зовсім не було. Діти мають бути в сім'ях — жити, рости та відчувати себе звичайними щасливими дітьми», — наголосив Президент.

А через кілька місяців після того Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук повідомив: уряд працюватиме, щоб упродовж 4—5 років в Україні значно зменшилася кількість інтернатних закладів пострадянського періоду, а збільшилася кількість дитячих будинків сімейного типу і патронажних сімей.

Глава уряду заявив, що прагне якісно змінити пострадянську систему інтернатів, де 85% коштів витрачали не на дитину, а на стіни, зарплату працівників тощо.

«Маємо створити систему дитиноцентричну. У нас сьогодні близько 12 мільярдів гривень, а це величезні кошти, передбачено на цю сферу і лише 15% з них доходять до дитини і витрачаються безпосередньо на неї. Це неприпустимо», — сказав Олексій Гончарук.

2020-го, який проголошено роком дитини, у країні розпочато другий етап реформування державних інтернатів. Найактивніше він триває на Полтавщині. Тут роблять кроки до реформування системи інституційного догляду дітей.

«За запитом Полтавської облдержадміністрації й за підтримки міжнародного благодійного фонду Lumos, який заснувала письменниця Джоан Роулінг, ми розпочали активну фазу реформи інтернатів у Полтавській області», — повідомила у Полтаві міністр соціальної політики України Юлія Соколовська.

На Полтавщині у системі освіти 25 закладів інтернатного типу, де діти навчаються з понеділка по п'ятницю, а батьків бачать лише у вихідні. Ці заклади хочуть зберегти, бо їхня база непогана, але трохи переформатують і ліквідують гуртожитки. Дітей мають виховувати у сім'ях.

В області 56 сиріт. Керівництво облдержадміністрації поставило собі за мету цього року всіх цих дітей влаштувати в родині. Уже знайшли кілька прийомних сімей, ладних узяти сиріт, за потреби влада готова допомогти таким сім'ям із придбанням житлових будинків та поліпшенням матеріально-технічного забезпечення. Уже обрано три інтернати, що їх у 2020 році перебудують, закуплять автобуси, якими дітей підвозитимуть на навчання, щоб вони в них не жили, а лише навчалися. Передбачено, що в голови ОДА буде радник, який тісно контактуватиме з департаментами освіти, охорони здоров'я і службою у справах дітей, щоб

Діти з сім'ї патронатного вихователя Наталії Кузуб зустріли Юлію Соколовську як близьку родичку

правильно дослідити систему інституційного догляду й вибудувати стратегію її розвитку.

Після того як Мінсоцполітики долучилося до реформування інтернатів Полтавщини, в області вже підготували три міждисциплінарні команди із соціальних працівників, педагогів, психологів і медиків, приблизно по 10 фахівців у кожній команді. Вони, за словами пані Юлії, заходять в інтернати, оцінюють кожну дитину, її сім'ю, оточення, послуги у громаді, ризики переміщення, пишуть план щодо неї й починають її виводити. Протягом наступних місяців ці команди мають вивести з ін-

тернатних закладів виховання понад 300 дітей.

«Тема захисту прав дітей особлива, її відчуваю як місію, як щось таке добре, що ми можемо всі разом зробити для дітей», — сказала міністр соціальної політики Юлія Соколовська. — Ми визначили такі пріоритети у наших бюджетних програмах. У цьому році буде підвищено розмір допомоги на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, з 2 до 2,5 прожиткового мінімуму — це додатково понад 1000 гривень за місяць на дитину. Збільшиться і розмір допомоги на дітей з інвалідністю, яких виховують у дитячих будинках сімей-

ного типу та прийомних сім'ях, з 2 до 3,5 прожиткового мінімуму — це додатково понад 3000 гривень за місяць. Грошове забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам підвищиться на 30% на кожну дитину-вихованця або прийомну дитину і становитиме прожитковий мінімум для дітей відповідного віку. Прийнято рішення щодо спрощення процедур фінансування і виплати деяких видів соціальних допомог. Тобто це такий маленький сигнал, який ми хотіли дати, щоб пропагувати сімейні форми виховання».

Міністр звернулася до керівників ОТГ долучити-

ся до розвитку соціальних послуг на місцях.

«Ми розробили пілотний проєкт розвитку соціальних послуг і закликаємо об'єднані територіальні громади брати участь у цій програмі», — сказала на зустрічі з головами ОТГ і міст обласного значення Полтавщини Юлія Соколовська. Після цього підписали меморандум про співпрацю в реалізації держреформи системи догляду за дітьми.

Вона повідомила, що в держбюджеті цього року на соціальні послуги закладено 100 мільйонів гривень. Додано 1,5 мільярда гривень на збільшення виплат і зростання підтримки сімейного виховання.

Того самого дня вона відвідала сім'ю патронатного вихователя Наталії Кузуб у селі Андріївка Хорольського району. Цю сім'ю створено розпорядженням голови РДА 5 червня 2018 року. За два роки сюди влаштували 14 дітей. Шість із них потрапили у складні життєві обставини, решту відібрали в біологічних батьків та влаштували в сім'ю патронатних вихователів через загрозу для їхнього життя і здоров'я. Згодом діти повернулися у свої родини, їх влаштували на повне державне забезпечення в державні навчальні заклади. Нині у сім'ї на утриманні троє дітей.

На Хорольщині пані Соколовська вивчала потреби патронатних сімей під час спілкування з родинами, дітьми. Усього на Полтавщині чотири такі сім'ї, але фактично дітей виховують лише в одній — на Хорольщині. Під час зустрічі було визначено питання, які можна законодавчо врегулювати.

Безхатченки вивчають дорожню карту

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

ВИХІД ІЗ ГЛУХОГО КУТА. На території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади перебувають майже 400 безхатченків. Таку цифру наводить обласний центр реінтеграції бездомних громадян. Дані приблизні, тому що особи без місця проживання часто мігрують.

Проблема бездомних спонукала департамент соціальної політики міської ради разом із представниками громадськості розробити чітку схему допомоги безхатченкам. Міська влада разом із громадською організацією виготовила тисячу листівок, які підкажуть бездомним місця надання допомоги: номери телефонів, адреси, години роботи й перелік послуг. Наприклад, громадська організа-

ція «Полум'я надії» надає допомогу із санітарно-гігієнічної обробки (помитися, погоститися тощо), харчування, отримання одягу, взуття і медикаментів. Її пункти працюють на вулиці Пирогова та Воїнів-інтернаціоналістів у робочі дні з 9-ї до 17-ї години.

Подбала громада, щоб такі люди могли поїсти гарячого. Пункти роздачі гарячої їжі громадських організацій «Полум'я надії», «Хелп-Вінниця», Всеукраїнської благодійної громади «Дім милосердя «Віфезда» розташовані поблизу місць зосередження бездомних. Наприклад біля центрального авто- і залізничного вокзалів, ринку «Урожай» тощо.

Міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді сприяє безхатченкам у відновленні документів, реєстрації місця проживання,

медицині лікуванні й за потреби отримання групи інвалідності. А також розміщення у геріатричних закладах, відновлення соціальних зв'язків (зокрема з рідними), надання адресних соціальних допомог (пенсій тощо), профорієнтації та працевлаштування. У цих питаннях допомагає обласний комплексний центр надання соціальних послуг. А Дім милосердя «Віфезда» у селі Вінницький Хутори охочим змінити життя надає місце проживання й реабілітаційні послуги.

Так, у Вінниці впровадили дорожню карту з надання допомоги безхатченкам. У місті працює робоча група з питань координації роботи суб'єктів взаємодії щодо соціального захисту бездомних. До її складу входять працівники виконавчих органів міської ради, громадських організацій, установ,

закладів, служб, причетних до надання послуг безхатченкам, профілактики поширення бездомності та інфекційних захворювань, створення умов для подальшого самостійного розв'язання життєвих проблем.

«Затверджено порядок координації роботи суб'єктів взаємодії з питань соціального захисту бездомних осіб на території міської об'єднаної територіальної громади», — зазначила директорка департаменту соціальної політики міської ради Валентина Войткова.

Четверо безхатченків отримують допомогу у відновленні паспортів, три особи перебувають на лікуванні в закладах охорони здоров'я, двоє отримали комплексний пакет базових потреб через ГО «Полум'я надії», їм запропоновано направлення в реабілітаційний центр.

Для дітей війни поки що пільги не передбачено

Іванка МІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

СТАТУС. На Луганщині 17 481 хлопчик та дівчинка зі статусом «діти війни» отримують пільги поки що як внутрішньо переміщені особи. Під час проведення АТО/ООС 21 дитина втратила батьків, які загинули внаслідок бойових дій, захищаючи незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, восьмеро загинуло, 17 зазнали поранення. Покинули тимчасово окуповані території й переїхали в населені пункти Луганської області, підконтрольні українській владі 21 005 дітей. Більшість з них (17 474) уже отримали статус дитини війни за фактами психологічного насильства, до якого належать проживання чи перебування в умовах воєнних дій, збройних конфліктів, внутрішнього переміщення, залишення місця проживання; семеро дітей отримали статус внаслідок поранення, контузії або каліцтва. Такі дані головного спеціаліста служби у справах дітей ОДА Семена Терьошина.

«Держава не передбачає пільг тим, хто отримав статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Поки що діти отримують пільги як внутрішньо переміщені особи», — підкреслив посадовець. Він наголошує, що в майбутньому мають з'явитися механізми державного захисту й догляду за такими дітьми. Законним представникам постраждалої дитини слід заздалегідь подбати про необхідні документи на підтвердження негативно-го впливу збройного конфлікту на дитину.

ДОВКІЛЛЯ

Віктора Стороженка, начальника Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства, не просто застати у його робочому кабінеті в Лимані. У приміщенні поряд з ним працюють ще два спеціалісти. А він у постійному русі: то у виробничих підрозділах — лісгоспах, які розкинулися з півночі на південь області на 300 кілометрів, то у відрядженнях або на невідкладних виробничих нарадах.

Того дня ми зустрілися з Віктором Івановичем на території Лиманського лісгоспу. Він разом з його директором О. Приходьком уточнював координати розташування майбутнього регіонального лісового насіннево-селекційного центру. На запитання «Як справи?» Віктор Іванович, усміхаючись, відповів:

— Радіємо, що домоглися свого. Департамент економіки облдержадміністрації офіційно щойно повідомив мене, що схвалено проєкт «Забезпечення умов для відтворення лісових насаджень області шляхом створення регіонального лісового насіннево-селекційного центру».

УК А що це означає?

— Те, що невдовзі на Донеччині запрацює вкрай необхідний центр, у якому застосовуватимемо новітню шведську технологію з виробництва посадкового матеріалу. Точніше, цех, у якому вирощуватимемо садивний матеріал із закритою кореневою системою. У ньому виконуватимуть роботи за шведською технологією: підготовка насіння, автоматизований посів, полив сходів рамками в теплицях і на полях дощовування й пакування рослин на автоматизованій лінії.

Лісівникам області така продукція, як і в інших областях південно-східного регіону, — саджанці у гофрованих горщиках із закритою кореневою системою — вкрай потрібна, оскільки в нас суворі й несприятливі умови вирощування саджанців. Такий новітній центр є у Львівській області. Він єдиний в Україні. Упевнений, що другий буде на Донеччині.

УК Вікторе Івановичу, яку роль відіграють ліси для стану довкілля області?

— Донеччина — край степів і териконів із засушливим і жарким кліматом. Вона має специфіку промислового регіону і нелегку екологічну ситуацію. Стрімкий розвиток технічного прогресу, на жаль, призводить до сумних наслідків на Землі. Ми, лісівники, розв'язуємо непросте завдання заліснення, збереження вже вирощеного лісу. Ліси нині — основа життя та гарантія екологічної безпеки техносферної Донеччини.

Наші вчені ще раз підрахували і сказали, що гектар нашого степового лісу щорічно затримує 30—70 тонн пилу, продукуює 7,5—14 тонн кисню. Сумарно всі насадження області зменшують викиди вуглецю в атмосферу на 200 тисяч тонн за рік. У нас степові ліси. І протягом століть вони стоять надійним і непопущим щитом на півночі Донеччини, вкривають гори й байраки аж до Азовського моря. І сплатили вони за це непомирну ціну втрат, особливо у XX столітті — в роки Другої світової війни, в період АТО. Під час бойових дій у 2014 році ми втратили більш як півтори тисячі гектарів хорощих лісів тільки на підконтрольній території.

Сукупний лісовий фонд області — 214 тисяч гектарів. Усі насаджени ліси, а їх 75%, мають еколого-захисне призначення. У нас 44 тисячі га лісу природного походження. Дуже мало. Ліси становлять тільки 7% площі області. В Україні цей показник 16%.

УК Що робить управління, щоб вийти з такої ситуації?

— Передовсім продовжуємо справу піонера лісорозведення у донецьких степах Віктора фон Граффа. Це він восени 1843 року став садити ліси

Начальник Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства Віктор Стороженко:

«Зберегти ліси Донеччини»

фото надати автор

ДОСЬЄ «УК»

Віктор СТОРОЖЕНКО. Народився у 1962 році в с. Діброва Лиманського району Донецької області. Закінчив Великоанадольський технікум і Воронежський лісотехнічний інститут. Кандидат сільськогосподарських наук, 15 років очолює Донецьке обласне управління лісового та мисливського господарства.

старіють. Бонітет (продуктивність росту) зменшується. Ліс старіє і вмирає.

Підраховуємо: приріст деревини на гектар наших лісів становить 2,74 кубометра. У лісовому управлінні ця цифра сягає майже 210 тисяч кубометрів. Із приросту деревини 2,74 кубометра використовуються 0,97 куб. метра, тобто 35%. Це дуже мало. Це означає: щороку зростають площі стиглих і перестиглих лісів. Згодом вони переходять у категорії малопродуктивних й втрачають якість, особливо в заповідних зонах.

УК А чому так буває?

— Тому що обмежені у вирубуванні лісу, хоч як це банально звучить. Є закони, інструкції, великі штрафні санкції, які нібито зберігають природні державні багатства. А насправді ця невинуватна заборона завдає збитків державі.

УК Вікторе Івановичу, а як у такій ситуації діють у європейських країнах?

— У них використання якісної деревини становить 75—90%. Це розумна й продумана робота з реалізацією якісної деревини. У нас же — заборони.

УК І що в підсумку?

— Древа пропадають, гниють, засмічують ліс й стають розплідниками хвороб і небезпечними для сосни передовсім. Тільки вдумайтеся: 60% приросту якісної деревини залишається невикористаною.

Чинні нормативні документи підраховують лісову галузь України, зменшуються доходи до бюджету. Ми вже давно подаємо свої ділові пропозиції щодо вирішення питання, але у високих кабінетах різних гілок влади вони лежать під суком. Хто від цього виграє?

УК А що скажете про лісосмуги області? Із збереженням їх та доглядом є чимало питань?

— Полезахисна лісосмуга — невід'ємна складова поля, особливо на сході, півдні України. Це добре розуміли у 1947—1957 роках. У

цих регіонах постійно виникали пилові бурі та суховії, що завдавали сільському господарству величезних збитків. Пилові бурі були такими, що нічим було дихати.

Саме в ті роки в Україні висадили 440 тисяч гектарів полезахисних смуг. З часом вони відіграли дуже важливу роль. До 1990-х під захистом цих лісосмуг було 13 мільйонів гектарів сільгоспугідь. За експертними оцінками, гектар лісосмуги захищає 20—30 га ріллі, удвічі знижує непродуктивне випаровування вологи, на 20—30% — швидкість вітру і майже на 15% підвищує врожайність культур. Лісосмуги надійно захищають ґрунт від вітрової та водної ерозії, затримують сніг. Одне словом, лісосмуги — берегині полів. Не випадково професор доктор сільськогосподарських наук О. Пилипенко назвав полезахисні смуги восьмим дивом світу, оскільки людина взаємодіє з природою.

І дуже прикро, що останні 15—17 років ті берегині й восьме диво світу в нас, в Україні, нещадно нищать. Добре, що Кабінет Міністрів ухвалив постанову «Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення». Дуже прикро, що лісосмуги повільно передають на баланс територіальних громад.

Браконьєри лотують і в лісах Донеччини. Ми з ними боремося. Торік лісова охорона попрацювала ефективно: 50 разів затримувала порушників. Вони намагалися вкрати 763 кубометри якісної деревини. Збитки державі становили 4 мільйони 585 тисяч гривень. 31 справу передано правоохоронним органам, але тільки дві з них дійшли до суду. Дивина...

Нині ефективно боротися з крадіями лісу нам і правоохоронним органам допомагає електронний облік деревини. Електронний чип має вся продукція, яку реалізують лісгоспи. А чип розкаже весь родовід продукції за лічені хвилини. Усі підрозділи нашого управління вже перейшли на електронний облік.

Перший заступник голови Донецької облдержадміністрації І. Мороз за дорученням голови ОДА П. Кириленка взяв під особистий контроль упровадження системи електронного обліку деревини в області. Він зазначив на нараді, яка недавно відбулася: «Ганебне незаконне вирубування дерев має зникнути в Донецькій області. А тому жодного дерева не можна зрубати до застосування електронного обліку деревини кожним лісочористувачем». Сподіваюся, що така новація зберегти ліси краю боляче вдарить по руках браконьєрів.

УК Бачимо, проблем вистачає. Знаємо, що ви ще у 2011 році стали впроваджувати новацію на сході України — еколого-пізнавальні стежки. І які успіхи? Що зроблено?

— Не на словах, а на ділі примножуємо лісове багатство краю. Першу стежку «Лісове намисто» організували у Ямпільському лісництві 10 червня 2011 року. Це не просто стежка, а великий і цікавий комплекс, який демонструє велич і красу природу Лиманщини. Стежка сягає 2 км 100 м. За таким стежками майбутнє, оскільки вони виконують чотири функції: розважальну — відпочинок, навчальну, виховну й екопросвітницьку. Туристи з багатьох областей, особливо з індустріальної Донеччини, із задоволенням відвідують стежку.

Тут побували більш як 25 тисяч відвідувачів тільки за минулий рік. Вони із задоволенням дізнаються про рослинний і тваринний світ аж на 12 зупинках. Серед розкішної природи туристи крокують чудовими деревами й якими місточками. Їхня довжина — майже 200 метрів, а найдовший місточок «Побажань» — 82 метри.

У багатьох майстерно оформлених альтанках можна комфортно відпочити. Найпопулярніші з них — «Лісова казка», «Чорна перлина», «Мрія». Ви із задоволенням скуштуєте смачної кришталевої водиці з колодязя живої води, побачите озеро з фонтаном та лебедями на ньому, джерело «Таємниці ріки», заплавні луки, лісовий розсадник і переправу «Удача» через глибоку в цьому місці річку Жеребець.

Згідно з легендою «Вигнання з порожків», козаки сховали тут скарби — срібло-золото, гармати, гроші, казани мідні й інші цінності ще 250 років тому в гірлі Жеребця. Можливо, так і було, бо кожна легенда має реальну основу. Тож місцевість у нас чарівна й таємнича. Ви замилуетесь деревами-велетами. Вільхи сягають заввишки майже 30 метрів, липи — 22, а ясени та клени — 20. З майстерно виготовлених стендів дізнаєтеся про диких звірів, птахів, риб, квіти, дерева, лікарські трави, які радують вас у цій унікальній місцевості.

А наш дендропарк — найкоштовніша перлина «Лісового намисто». У ньому більш як 100 видів унікальних рослин з багатьох країн. Мамонтове дерево, наприклад, — з далекої Америки. Є тут катальпа і гінкго та індійський лотос. Мешкають у зоопарку плямисті олені, камерунські кози, індійські павичі, румунські фазани.

А ще у нас є парк Наречених. Традиція саджання Древа любові прижилася й у нас. Посадивши деревце, молодята творять пам'ять на все життя про день одруження.

Можу довго розповідати про «Лісове намисто», але краще раз побачити, ніж 100 разів почути. Тож приїжджайте побачити на власні очі нашу донецьку красу. І зрозумієте, що Ямпільський дендропарк, як і все «Лісове намисто», такий самий своєрідний, як і «Софіївка» в Умані.

Микола ПАСІЧНИК,
член НСЖУ
Ігор ЗОЦ,
«Урядовий кур'єр»

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей внутрішньо переміщених осіб

Верховна Рада України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
І. Внести зміни до таких законів України:
1. Абзац сьомий статті 22 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 32, ст. 215; 2018 р., № 43, ст. 345) викласти в такій редакції:
«організація харчування здобувачів освіти з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, осіб з інвалідністю, осіб з особливими освітніми потребами, дітей, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, дітей із числа внутрішньо переміщених осіб та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України »Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».
2. Статтю 21 Закону України «Про загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ра- ди України, 1999 р., № 28, ст. 230; 2015 р., № 6, ст. 40; 2016 р., № 5, ст. 50; 2018 р., № 43, ст. 345) доповнити частиною п'ятою такого змісту:
«5. Діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, та навчаються у загальноос- вітніх навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, за- безпечуються безкоштовним харчуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».
3. Частину третю статті 33 Закону України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верхо- вної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 259; 2006 р., № 44, ст. 433) викласти в такій редакції:
«3. Дітям грудного віку та дітям другого року життя, які входять до складу малоза- безпечених сімей, дітям грудного віку та дітям раннього віку, які постраждали внаслі- док Чорнобильської катастрофи, мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєн- них дій і збройних конфліктів, або з числа внутрішньо переміщених осіб за рахунок дер- жави гарантується забезпечення дитячим харчуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».
4. Частини другу, третю, четверту, шосту та сьому статті 4 та абзаци другий і тре- тій частини першої статті 6 Закону України «Про дитяче харчування» (Відомості Верхо- вної Ради України, 2006 р., № 44, ст. 433; 2014 р., № 2—3, ст. 41) після слів «які постраж- дали внаслідок Чорнобильської катастрофи» доповнити словами «мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, або з числа внутріш- ньо переміщених осіб».
5. Статтю 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо пере- міщених осіб» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 1, ст. 1, № 11, ст. 75; 2016 р., № 6, ст. 58) після частини дев'ятої доповнити новою частиною такого змісту:
«10. Діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, які навчаються у до- шкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, забезпечуються безкоштовним харчу- ванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».
У зв'язку з цим частину десяту вважати частиною одинадцятою.
ІІ. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо приведення у відповідність із цим Законом підзаконних нормативно-правових актів, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з набранням чинності цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
16 січня 2020 року
№ 474-IX

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 лютого 2020 року «Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки»

Відповідно до статті 107 Конституції України **ПОСТАНОВЛЯЮ**:
1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 лю- того 2020 року «Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки» (додається, тасмно, без підпункту 5 пункту 2, пункту 3, під- пункту 2 пункту 7 — нетасмно).
2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони Укра- їни, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпе- ки і оборони України.
3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
27 лютого 2020 року
№ 59/2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 27 лютого 2020 року № 59/2020

РІШЕННЯ
Ради національної безпеки і оборони України
від 18 лютого 2020 року

Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки

Відповідно до статті 34 Закону України «Про національну безпеку України» Ра- да національної безпеки і оборони України розглянула підготовлений Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України проект основних по- казників державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки для за- доволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони, а також проблем- ні питання, які виникли під час реалізації державної військово-промислової політики та функціонування оборонно-промислового комплексу, і **ВИРІШИЛА**:

1. Схвалити основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки.
2. Кабінету Міністрів України:
 - 1) забезпечити доопрацювання основних показників державного оборонного за- мовлення з урахуванням результатів їх обговорення на засіданні Ради національної безпеки і оборони України 18 лютого 2020 року, зокрема щодо їх відповідності показ- никам Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової тех- ніки на період до 2022 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 284-6 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 року № 66-1), і затвердити до 29 лютого 2020 року основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки;
 - 2) забезпечити фінансування: державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки у повному об- сязі, не допускаючи зменшення відповідних витратків державного бюджету (перероз- поділу на інші потреби); пріоритетних проектів, зокрема з розвитку ракетного озброєння, яке здійснювати виключно за рахунок загального фонду державного бюджету України;
 - 3) затвердити: до 30 квітня 2020 року відповідно до статті 6 Закону України «Про Державний бю- джет України на 2020 рік» програми, пов'язані з підвищенням обороноздатності і без- пеки держави, для потреб державних замовників з оборонного замовлення; у двомісячний строк після затвердження програм, зазначених в абзаці другому цього підпункту, умови надання державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання — резидентів України за кредитами (позиками), що залучаються для фінансування зазначених програм в обсязі, визна- ченому статтею 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», що реалізуються для потреб Міністерства оборони України, — до 10 000 млн гривень;
 - 4) забезпечити укладення державними замовниками державних контрактів з обо- ронного замовлення у тримісячний строк після затвердження Кабінетом Міністрів України умов надання державних гарантій, зазначених в абзаці третьому підпункту 3 цього пункту;
 - 5) тасмно;
 - 6) провести аналіз виконання державних контрактів та використання коштів, пе- редбачених для фінансування державного оборонного замовлення у 2019 році, та вжити заходів щодо притягнення в установленому порядку до відповідальності по- садових осіб, які допустили неналежне виконання основних показників державно- го оборонного замовлення на 2019 рік та 2020, 2021 роки, затверджених постано- вою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2019 року № 81-1 «Питання державно- го оборонного замовлення на 2019 — 2021 роки»;
 - 7) до 1 червня 2020 року внести в установленому порядку на розгляд Ради на- ціональної безпеки і оборони України Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України;

- 8) у двомісячний строк внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України проекти законів України щодо: розроблення та виробництва озброєння, військової і спеціальної техніки; внесення змін до Митного кодексу України стосовно спрощення ввезення на мит- ну територію України складових для використання у виробництві продукції оборонно- го призначення; удосконалення системи державного оборонного замовлення на принципах конку- рентності, прозорості, узгодження з бюджетним процесом, програмними документа- ми у сфері розвитку озброєння та військової техніки, а також автоматизації процедур формування і виконання державного оборонного замовлення; внесення змін до Закону України «Про державний контроль за міжнародними пе- редачами товарів військового призначення та подвійного використання» з метою удо- сконалення процедур отримання повноважень на право здійснення експорту, імпор- ту озброєння і військової техніки, удосконалення процедур державного експортного контролю; порядку залучення іноземних інвестицій у господарські товариства, що мають стра- тегічне значення для забезпечення оборони і безпеки держави;
- 9) внести у місячний строк після затвердження Радою національної безпеки і оборо- ни України звіту про результати проведення огляду оборонно-промислового комплек- су на розгляд Верховної Ради України проекти законів України щодо: внесення змін до деяких законодавчих актів України про створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій в оборонно-промисловий комплекс, зокрема шляхом утворення спільних підприємств; особливостей перетворення державних унітарних комерційних підприємств обо- ронно-промислового комплексу в акціонерні товариства та їх приватизації; фінансового оздоровлення та підтримки підприємств оборонно-промислового комплексу;
- 10) опрацювати питання щодо: внесення змін до Бюджетного кодексу України стосовно створення цільового Дер- жавного фонду розвитку оборонно-промислового комплексу України; створення агентства з розвитку оборонних технологій; створення центрального органу виконавчої влади, відповідального за формуван- ня та забезпечення реалізації державної військово-промислової політики та функцій з управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; розроблення стратегії військово-технічного співробітництва;
- 11) забезпечити у тримісячний строк актуалізацію та продовження строку виконан- ня до 2024 року Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та вій- ськової техніки на період до 2022 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 284-6 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 року № 66-1), Державної цільової програми створення та освоєння виробництва боеприпасів та продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 року № 197-3, Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно-промис- лового комплексу на період до 2021 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 366-6.
3. Тасмно.
4. Державним замовникам з оборонного замовлення — головним розпорядникам бюджетних коштів:
 - 1) передбачити щорічне збільшення витратків на виконання державного оборонно- го замовлення за загальним фондом державного бюджету у 2021 та наступних роках у межах затверджених бюджетних асигнувань на розвиток озброєння, військової та спе- ціальної техніки;
 - 2) вжити заходів щодо скорочення дебіторської заборгованості за державними контрактами на створення, закупівлю, модернізацію і ремонт озброєння, військової та спеціальної техніки;
 - 3) передбачити у межах витратків державного бюджету на відповідний рік протягом строку дії відповідних господарських договорів про закупівлю товарів, робіт і послуг для виконання програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держа- ви, необхідні кошти для їх оплати, включаючи щомісячну сплату відсотків за користу- вання кредитами (позиками), залученими під державні гарантії суб'єктами господарю- вання — резидентами України.
5. Міністерству фінансів України разом із державними замовниками з оборонно- го замовлення:
 - 1) забезпечувати належне фінансування державного оборонного замовлення у по- точному бюджетному періоді та у наступних за ним двох бюджетних періодах для ви- конання довгострокових державних контрактів з оборонного замовлення, укладених у попередні роки та у 2020 році;
 - 2) забезпечити під час складання помісячного розпису витратків Державного бю- джету України на 2020 рік можливість фінансування заходів державного оборонно- го замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки, починаючи з березня 2020 року, та проведення авансування виконавців оборонного замовлення у першому кварталі 2020 року в обсягах, необхідних для виконання державних контрактів з оборонно- го замовлення.
6. Державним замовникам з оборонного замовлення під час реалізації державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки забезпечити:
 - 1) укладення довгострокових контрактів із підприємствами оборонно-промислово- го комплексу України на розробку і виробництво озброєння та військової техніки за но- менклатурою та в обсягах, визначених основними показниками державного оборонно- го замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки;
 - 2) закупівлю озброєння та військової техніки за імпортом на конкурентних засадах із застосуванням механізмів компенсації (офсетів), передбачивши поступове освоє- ння виробництва зазначеної продукції на підприємствах оборонно-промислового ком- плексу України і заходи щодо забезпечення експлуатації іноземних зразків озброєння та військової техніки, постачання комплектувальних і запасних частин протягом усього життєвого циклу зразків, що закуповуються;
 - 3) закупівлю зразків озброєння та військової техніки в обсягах, що забезпечують пе- реозброєння окремих підрозділів (батальйон, дивізіон тощо), повний перехід на сучас- ні засоби розвідки, зв'язку та управління.
7. Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України:
 - 1) завершити проведення огляду оборонно-промислового комплексу та до 21 трав- ня 2020 року подати на розгляд й затвердження Радою національної безпеки і оборони України звіт про результати його проведення;
 - 2) тасмно;
 - 3) забезпечити виконання передбачених на 2020 та 2021 роки завдань і заходів, ви- значених Державною цільовою програмою реформування та розвитку оборонно-про- мислового комплексу на період до 2021 року, затвердженою постановою Кабінету Мі- ністрів України від 24 травня 2017 року № 366-6, та Державною цільовою програмою створення та освоєння виробництва боеприпасів та продуктів спеціальної хімії на пе- ріод до 2021 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 берез- ня 2017 року № 197-3, з урахуванням їх актуалізації відповідно до підпункту 11 пунк- ту 2 цього рішення.
8. Державному концерну «Укроборонпром» забезпечувати своєчасне та у повно- му обсязі постачання підприємствами — учасниками Концерну озброєння та війско- вої техніки, надання послуг і виконання робіт для потреб Збройних Сил України та ін- ших військових формувань.
9. Адміністрації Державної прикордонної служби України, Національній гвардії Укра- їни, Національній поліції України, Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільсько- го господарства України, Міністерству оборони України, Міністерству юстиції України, Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України, Національному антико- рупційному бюро України, Державному космічному агентству України, Службі безпеки України, Управлінню державної охорони України, Службі зовнішньої розвідки України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України на- давати щомісяця до 10 числа до Апарату Ради національної безпеки і оборони України за визначеними ним формами інформацію щодо:
 - а) виконання державних контрактів на постачання (закупівлю) продукції, викона- ня робіт та надання послуг оборонного призначення, створення нових і нарощення на- явних виробничих потужностей за державним оборонним замовленням та річним пла- ном закупівлі;
 - б) використання коштів державного бюджету у 2020 році окремо за державним обо- ронним замовленням, річними планами закупівлі, а також за програмами, пов'язаними із підвищенням обороноздатності і безпеки держави, які виконуються суб'єктами гос- подарювання — резидентами України із залученням кредитів (позик), отриманих під державні гарантії;
 - в) проблемних питань, пов'язаних із виконанням державного оборонного замовлен- ня і забезпеченням Збройних Сил України та інших військових формувань озброєнням, військовою та спеціальною технікою.
10. Визнати таким, що втратило актуальність, рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 січня 2018 року «Про основні показники державного оборонно- го замовлення на 2018 рік та 2019, 2020 роки», введене в дію Указом Президента Укра- їни від 29 січня 2018 року № 16.
11. Визнати такими, що втратили актуальність, завдання, визначені: абзацами четвертим та шостим підпункту «а» підпункту 2 пункту 5 рішення Ради на- ціональної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності», введеного в дію Указом Пре- зидента України від 24 вересня 2014 року № 744; абзацом третім підпункту «б» підпункту 1 пункту 1 рішення Ради національної без- пеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про заходи з розвитку оборонно-про- мислового комплексу України», введеного в дію Указом Президента України від 2 верп- ня 2016 року № 323; підпунктом 5 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 серпня 2014 року «Про заходи щодо удосконалення державної військово-технічної політики», введеного в дію Указом Президента України від 27 серпня 2014 року № 691.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О. ДАНИЛОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 грудня 2019 р. № 1184
Київ

Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для обігрівачів приміщень та комбінованих обігрівачів

Відповідно до статті 5 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповід- ності» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:
1. Затвердити Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для обігрівачів приміщень та комбінованих обігрівачів, що додається до оригіналу.
2. Державному агентству з енергоефективності та енергозбереження забезпечити впровадження Технічного регламенту, затвердженого цією постановою.
3. Внести до постанов Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 748 «Про затвердження Технічного регламенту водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 65, ст. 2189) і від 28 грудня 2016 р. № 1069 «Про затвердження переліку видів продук- ції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний рин- ковий нагляд» (Офіційний вісник України, 2017 р., № 50, ст. 1550) зміни, що до- даються.

4. Ця постанова набирає чинності через шість місяців з дня її опублікування, крім підпунктів 1, 5 і 9 пункту 1 змін, затверджених цією постановою, які набирають чин- ності через два роки з дати набрання чинності цією постановою.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 грудня 2019 р. № 1184

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України
від 27 серпня 2008 р. № 748 і від 28 грудня 2016 р. № 1069

1. У Технічному регламенті водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподіб- ному паливі, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 748:
 - 1) розділи «Загальні питання» і «Допустимі значення коефіцієнта» виключити;
 - 2) пункти 7 і 8 викласти в такій редакції:
«7. Виробник або його уповноважений представник проводить оцінку відповідності котлів вимогам щодо їх коефіцієнта із застосуванням процедур (модулів) оцінки відпо- відності, що визначені постановою Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблен- ня процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповіднос- ті» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 16, ст. 625), або Технічним регламентом прилад-ів, що працюють на газоподібному паливі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 814 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 80, ст. 2659).
8. Для проведення оцінки відповідності коефіцієнта котлів, що працюють на газо- подібному паливі, за вибором виробника використовуються процедури оцінки від- повідності, визначені пунктами 42 і 43 Технічного регламенту приладів, що працю- ють на газоподібному паливі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 814 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 80, ст. 2659).»;
 - 3) пункт 9 виключити;
 - 4) пункт 10 викласти в такій редакції:
«10. Для проведення оцінки відповідності коефіцієнта котлів серійного виробництва, що працюють на рідкому паливі, за вибором виробника використовується модуль В (екс- пертиза типу — експертиза типового зразка) у комбінації з модулем С2 (відповідність ти- пові на основі внутрішнього контролю виробництва з проведенням перевірок продукції під наглядом через певні інтервали часу) або модулем D (відповідність типові на основі забезпечення якості виробничого процесу), або модулем Е (відповідність типові на осно- ві забезпечення якості продукції), визначені постановою Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовують- ся для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцін- ки відповідності» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 16, ст. 625).»;
 - 5) пункт 12 виключити;
 - 6) пункт 14 викласти в такій редакції:
«14. Форма, опис знака відповідності, правила та умови його нанесення затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 6, ст. 299).»;
 - 7) у пункті 18 слова «Національний знак відповідності» замінити словами «Знак від- повідності»;
 - 8) у тексті Технічного регламенту слова «національний знак відповідності» замінити словами «знак відповідності»;
 - 9) додатки 1 і 3 до Технічного регламенту виключити.
2. Перелік видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійсню- ють державний ринковий нагляд, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1069, доповнити пунктом 56 такого змісту:
«56. Обігрівачі приміщень постанова Кабінету Міністрів України Держпродспоживслуж- та комбіновані обігрівачі ба».

ПОСТАНОВА
від 19 лютого 2020 р. № 118
Київ

Деякі питання реалізації проекту соціально-економічного розвитку «Будівництво першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох агрегатів»

Кабінет Міністрів України **постановляє**:
1. Установити, що державна гарантія, надана відповідно до постанови Кабінету Мі- ністрів України від 17 липня 2013 р. № 521 «Про схвалення проекту соціально-еконо- мічного розвитку «Будівництво першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох агре- гатів» та затвердження умов надання у 2013 році державних гарантій для забезпече- ння виконання зобов'язань Міністерства енергетики та вугільної промисловості за за- позиченням, що залучається для його реалізації», забезпечує виконання зобов'язань Міністерства енергетики та захисту довкілля як правонаступника за запозиченням, що залучене в акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України» для ре- алізації проекту соціально-економічного розвитку «Будівництво першої черги Дні- стровської ГАЕС у складі трьох агрегатів», з дати набрання чинності додатковим до- говором до кредитного договору з акціонерним товариством «Державний ощадний банк України» щодо заміни сторони позичальника.
2. Уповноважити Міністра енергетики та захисту довкілля укласти з акціонер- ним товариством «Державний ощадний банк України» додатковий договір до кредитного договору щодо заміни сторони позичальника і підписати необхідні документи.
3. Внести до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 2013 р. № 521 «Про схвалення проекту соціально-економічного розвитку «Будівництво першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох агрегатів» та затвердження умов надання у 2013 році державних гарантій для забезпечення виконання зобов'язань Міністерства енергетики та вугільної промисловості за запозиченням, що залу- чається для його реалізації» (Офіційний вісник України, 2013 р., № 62, ст. 2225) зміни, що додаються.
4. Міністерству енергетики та захисту довкілля і приватному акціонерному то- вариству «Укргідроенерго» укласти додатковий договір до договору про порядок отримання, використання, звітвання про повернення коштів, залучених під дер- жавні гарантії для реалізації проекту соціально-економічного розвитку «Будівни- цтво першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох агрегатів», щодо заміни сто- рони головного розпорядника бюджетних коштів.

Прем'єр-міністр України О. ГОНЧАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 19 лютого 2020 р. № 118

ЗМІНИ,
що вносяться до пункту 3 постанов Кабінету
Міністрів України від 17 липня 2013 р. № 521

1. В абзаці сьомому слова «Міністерством енергетики та вугільної промисловості» замінити словами «Міністерством енергетики та захисту довкілля».
2. В абзаці восьмому слова «Міністерству енергетики та вугільної промисловості» замінити словами «Міністерству енергетики та захисту довкілля».

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 12 лютого 2020 р. № 105
Київ

Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2020 році

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

РОЗПОДІЛ
обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2020 році

Код бюджету	Назва місцевого бюджету	Закупівля засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи (видатки розвитку)	Закупівля обладнання, інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень, засобів навчання, у тому числі навчально-методичної та навчальної літератури, зошитів з друкованою основою для закладів загальної середньої освіти, що беруть участь у експерименті з реалізації Державного стандарту початкової освіти (видатки розвитку)	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників та проведення супервізії (видатки споживання)		
				усього	у тому числі вчителів, які забезпечують здобуття учнями 5—11(12) класів загальної середньої освіти	у тому числі проведення супервізії
02100000000	Обласний бюджет Вінницької області	42006,1	2097,9	16459,6	9472,7	1102
03100000000	Обласний бюджет Волинської області	35345,2	699,3	14938,7	8919,8	884,2
04100000000	Обласний бюджет Дніпропетровської області	85331,5	699,3	22915,6	13508,6	1207,2
05100000000	Обласний бюджет Донецької області	41586,4	699,3	12673,3	7354,3	724,9
06100000000	Обласний бюджет Житомирської області	34641,1	699,3	14137,9	8294	907,6
07100000000	Обласний бюджет Закарпатської області	42418	699,3	17296,3	8774,9	932,4
08100000000	Обласний бюджет Запорізької області	43097,5	699,3	13775,8	8091,3	741
09100000000	Обласний бюджет Івано-Франківської області	39321,8	699,3	17199,5	10732,4	957,3
10100000000	Обласний бюджет Київської області	57909,3	699,3	16431,5	9312,7	939,7
11100000000	Обласний бюджет Кіровоградської області	24689,2	699,3	9146,4	5403,1	451,6
12100000000	Обласний бюджет Луганської області	13612,2	699,3	5422,3	3051,8	391,7
13100000000	Обласний бюджет Львівської області	69588,9	1573,4	28480,6	17160,4	1674,9
14100000000	Обласний бюджет Миколаївської області	29939,9	699,3	9620,4	5564,9	660,6
15100000000	Обласний бюджет Одеської області	68115	699,3	19319,1	11396,4	1078,6
16100000000	Обласний бюджет Полтавської області	33784,2	699,3	12688,5	7208,5	852,1
17100000000	Обласний бюджет Рівненської області	41595,4	699,3	15502,6	9466,5	833,1
18100000000	Обласний бюджет Сумської області	24674,1	699,3	9669,1	5650,2	587,5
19100000000	Обласний бюджет Тернопільської області	27751,1	699,3	13818,7	7885	998,2
20100000000	Обласний бюджет Харківської області	61344,1	699,3	17950,4	10792,8	1011,4
21100000000	Обласний бюджет Херсонської області	28636,4	699,3	9516	5519,5	584,6
22100000000	Обласний бюджет Хмельницької області	34158,8	699,3	13603,8	7839,7	928,1
23100000000	Обласний бюджет Черкаської області	28971,2	699,3	11736	6744,5	792,1
24100000000	Обласний бюджет Чернівецької області	26568,4	699,3	11515	5776,4	552,4
25100000000	Обласний бюджет Чернігівської області	23882,2	699,3	9954,5	5790,7	694,2
26000000000	Бюджет м. Києва	76032	5944,1	17763,3	11457,7	565,6
Разом		1035000	25000	361334,9	211168,8	21053

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 12 лютого 2020 р. № 105

ЗМІНИ,
що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України
від 4 квітня 2018 р. № 237

1. Пункти 4 і 5 постанови викласти в такій редакції:
- «4. Установити, що закупівля засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи (або структурних підрозділів інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти) та їх доставка здійснюється на засадах співфінансування: для закладів, розташованих у м. Києві, містак обласного значення та в об'єднаних територіальних громадах з адміністративним центром у місті обласного значення, а також фінансування яких здійснюється з обласного бюджету, не більш як 70 відсотків — за рахунок субвенції та не менш як 30 відсотків — за рахунок коштів місцевих бюджетів; для закладів, розташованих у районах та в об'єднаних територіальних громадах, не більш як 90 відсотків — за рахунок субвенції та не менш як 10 відсотків — за рахунок коштів місцевих бюджетів; для закладів, розташованих у селах (селищах), що мають статус гірських населених пунктів, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, не більш як 95 відсотків — за рахунок субвенції та не менш як 5 відсотків — за рахунок коштів місцевих бюджетів. Джерелами співфінансування коштів місцевих бюджетів не можуть бути міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам.
5. Установити, що в разі необхідності закупівлі засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи, що відповідно до законодавства є малопідприємними необоротними матеріальними активами, кошти, визначені розподілом субвенції як видатки розвитку, можуть спрямовуватися на видатки споживання для такої закупівлі.»
2. Порядком та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», затверджені зазначеною постановою, викласти в такій редакції:

«ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 4 квітня 2018 р. № 237
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 12 лютого 2020 р. № 105)

ПОРЯДОК ТА УМОВИ

надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»

1. Ці Порядок та умови визначають механізм надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі — субвенція).
2. У цих Порядку та умовах терміни вживаються в такому значенні: засоби навчання — матеріальні та інформаційні об'єкти, що використовуються для організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу (дидактичні матеріали, електронні освітні ресурси тощо); тренер — особа, яка пройшла навчання для підготовки тренерів-педагогів; тренер-педагог — особа, яка здійснює комплекс заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організованих закладами післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності, відповідно до нових методик згідно з Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 1, ст. 22) (далі — Концепція «Нова українська школа»); супервізор — особа з числа педагогічних або науково-педагогічних працівників, яка пройшла навчання та може здійснювати комплекс заходів з професійної підтримки педагогічних працівників, що підтверджується відповідним документом (сертифікатом, свідоцтвом); супервізія — професійна підтримка (наставництво, надання допомоги із виправлення помилок, що виникли у роботі) педагогічних працівників.
3. Головним розпорядником субвенції є МОН.
- Розпорядники субвенції за місцевими бюджетами визначаються рішеннями про такі бюджети відповідно до законодавства.
4. Субвенція спрямовується на:
- 1) закупівлю: засобів навчання та обладнання, у тому числі комп'ютерного та сучасних меблів, для навчальних кабінетів початкової школи (зокрема для закладів загальної середньої освіти, наведених в абзаці третьому цього підпункту); навчально-методичної та навчальної літератури, зошитів з друкованою основою, у тому числі їх електронних версій та з аудіосупроводом, обладнання та інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень для закладів загальної середньої освіти, що є учасниками всеукраїнського експерименту за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової загальної середньої освіти»;
- 2) підвищення кваліфікації: директорів, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи, до посадових обов'язків яких належать питання початкової освіти, за напрямками: організація інклюзивного навчання; впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання; вчителів початкової школи (у тому числі вчителів класів (груп), в яких діти навчаються мовами національних меншин) за напрямками: здійснення формувального оцінювання учнів; впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання; конструювання та розроблення навчальних програм; організація інклюзивного навчання; вчителів, які викладають один чи декілька навчальних предметів (інтегрованих курсів) румунською або угорською мовами; асистентів вчителів початкової школи; вчителів іноземних мов (англійська, німецька, французька), які навчатимуть учнів початкової школи;

- 3) проведення супервізії;
- 4) підвищення кваліфікації вчителів, які забезпечують здобуття учнями 5—11 (12) класів закладів загальної середньої освіти, відповідно до нових методик згідно з Концепцією «Нова українська школа» за напрямками, визначеними пунктом 15 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 69, ст. 2431).
5. Закупівля засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи здійснюється згідно з типовим переліком, затвердженим МОН.
- Закупівля сучасних меблів здійснюється для навчальних кабінетів початкової школи, у яких навчаються учні 1 класів у 2020/21 навчальному році. Вимоги до меблів визначаються відповідно до санітарного законодавства та національних стандартів України ДСТУ 22046:2004 «Меблі для навчальних закладів. Загальні технічні умови», ГОСТ 11015-93 «Столи учнівські. Типи і функціональні розміри».
- Під час закупівлі засобів навчання та обладнання відповідні місцеві ради враховують площу приміщень закладів загальної середньої освіти, а також забезпечують обов'язкове використання придбаних засобів навчання та обладнання в освітньому процесі.
6. За рахунок субвенції за напрямками, визначеними підпунктом 2 пункту 4 цих Порядку та умов, здійснюються такі видатки:
- 1) оплата праці тренерів за: підготовку тренерів-педагогів; підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов;
- 2) оплата праці тренерів-педагогів за підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов;
- 3) оплата (у разі потреби) проживання, харчування та проїзду до місця відрядження і назад тренерів, тренерів-педагогів, які залучені до підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов, в обсягах, передбачених Інструкцією про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженою наказом Мінфіну від 13 березня 1998 р. № 59;
- 4) придбання, тиражування матеріалів для забезпечення здійснення закладами післядипломної педагогічної освіти заходів з підвищення кваліфікації для впровадження нових методик відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- 5) здійснення (у разі потреби) витрат на відрядження для підвищення кваліфікації вчителів, асистентів вчителів початкової школи, директорів закладів загальної середньої освіти, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи, до посадових обов'язків яких належать питання початкової освіти.
7. За рахунок субвенції за напрямком, визначеним підпунктом 3 пункту 4 цих Порядку та умов, здійснюються видатки на оплату послуг із проведення супервізії.
- Списки супервізорів оприлюднюються закладами післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності на власних веб-сайтах.

Розпорядник субвенції за місцевим бюджетом розподіляє у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань на оплату послуг із проведення супервізії.

Оплата послуг із проведення супервізії здійснюється відповідно до цивільно-правових договорів про надання послуг із проведення супервізії між закладами загальної середньої освіти і супервізорами (у разі ведення бухгалтерського обліку у закладах загальної середньої освіти через централізовану бухгалтерію — між закладами загальної середньої освіти, супервізорами та відповідним органом управління у сфері освіти (відділом, департаментом, управлінням) та на підставі актів про надання відповідних послуг, що складаються у порядку, визначеному договором.

Розрахунок вартості послуг із проведення супервізії здійснюється відповідно до абзацу другого пункту 11 цього Порядку.

8. За рахунок субвенції за напрямком, визначеним підпунктом 4 пункту 4 цих Порядку та умов, здійснюються видатки на оплату послуг, замовниками яких є заклади загальної середньої освіти, з підвищення кваліфікації осіб, визначених підпунктом 4 пункту 4 цих Порядку та умов, що були надані суб'єктами підвищення кваліфікації у порядку, визначеному законодавством.

Розпорядник субвенції за місцевим бюджетом доводить до закладів загальної середньої освіти (до органів управління у сфері освіти — у разі ведення бухгалтерського обліку у закладах загальної середньої освіти через централізовану бухгалтерію) обсяги бюджетних асигнувань на підвищення кваліфікації осіб, визначених підпунктом 4 пункту 4 цих Порядку та умов.

Заклади загальної середньої освіти оплачують послуги з підвищення кваліфікації осіб, визначених підпунктом 4 пункту 4 цих Порядку та умов, що були надані суб'єктами підвищення кваліфікації у порядку, визначеному законодавством.

9. Видатки, визначені підпунктами 1—4 пункту 6 цих Порядку та умов, здійснюються закладами післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності.

До здійснення комплексу заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників заклади післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності можуть залучати тренерів та тренерів-педагогів.

Перелік тренерів затверджується МОН.

Перелік тренерів-педагогів затверджується відповідним органом управління у сфері освіти (відділом, департаментом, управлінням) за поданням закладу післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності.

Видатки, визначені підпунктом 5 пункту 6 цих Порядку та умов, здійснюються закладами освіти, що направляють педагогічних працівників для підвищення кваліфікації.

10. Оплата праці, проживання, харчування і проїзду тренерів, тренерів-педагогів, які залучені до підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов, здійснюється на підставі актів виконання робіт у порядку, визначеному у цивільно-правовому договорі з погодинною оплатою праці, що укладається між тренером, тренером-педагогом, який залучений до підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов, та керівником закладу післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності.

11. Оплата праці тренерів, тренерів-педагогів, які залучені до підвищення кваліфікації осіб, визначених в абзацах другому — шостому підпункту 2 пункту 4 цих Порядку та умов,

здійснюється за ставками погодинної оплати у розмірах, передбачених для доцента або кандидата наук за проведення навчальних занять із слухачами курсів, визначеними у додатку 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699).

Оплата послуг із проведення супервізії здійснюється за ставками погодинної оплати у розмірах, передбачених для осіб, які не мають наукового ступеня, за проведення навчальних занять із слухачами курсів, визначеними у додатку 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699).

12. Не допускається спрямування субвенції на: закупівлю товарів, робіт і послуг, які безпосередньо не пов'язані із здійсненням видатків, зазначених у пунктах 4 і 5 цих Порядку та умов; оплату посередницьких послуг; здійснення заходів, метою яких є отримання прибутку.

13. Відповідні місцеві ради мають право передавати субвенцію як міжбюджетний трансферт іншим місцевим бюджетам.

14. Обов'язковою умовою фінансування за рахунок субвенції є попереднє спрямування коштів місцевих бюджетів за цільовим призначенням.

Співфінансування з місцевих бюджетів здійснюється згідно з розписом місцевих бюджетів.

15. Казначейство перераховує щомісяця до 10 числа субвенцію на рахунки обласних бюджетів та бюджету м. Києва, відкриті в органах Казначейства, згідно з розписом державного бюджету відповідно до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2010 р. № 1132 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 96, ст. 3399; 2015 р., № 7, ст. 161).

Облдержадміністрації здійснюють розподіл субвенції між обласним бюджетом, бюджетами районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад з урахуванням таких критеріїв:

- за напрямками, визначеними абзацом другим підпункту 1 пункту 4 цих Порядку та умов:
- 25 відсотків — на закупівлю засобів навчання та обладнання (крім комп'ютерного) для учнів початкових класів, що навчаються за новими методиками відповідно до Концепції «Нова українська школа». Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснюється з урахуванням кількості класів у початкових школах (1—4 класів у структурних підрозділах інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти) в адміністративно-територіальній одиниці;
 - 40 відсотків — на закупівлю сучасних меблів для початкових класів нової української школи. Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснюється з урахуванням кількості учнів 1—4 класів у початкових школах (або структурних підрозділах інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти) в адміністративно-територіальній одиниці;
 - 35 відсотків — на закупівлю комп'ютерного обладнання для початкових класів. Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснюється з урахуванням кількості початкових шкіл (структурних підрозділів інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти) в адміністративно-територіальній одиниці;
 - за напрямком, визначеним підпунктом 2 пункту 4 цих Порядку та умов: - не менше 70 відсотків (обласні бюджети) — на здійснення видатків, визначених підпунктами 1—3 пункту 6 цих Порядку та умов; - не більше 20 відсотків (обласні бюджети) — на здійснення видатків, визначених підпунктом 4 пункту 6 цих Порядку та умов; - не більше 10 відсотків — на здійснення видатків, визначених підпунктом 5 пункту 6 цих Порядку та умов. Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснюється пропорційно кількості вчителів, асистентів вчителів початкової школи, директорів закладів загальної середньої освіти, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи, до посадових обов'язків яких належать питання початкової освіти; за напрямком, визначеним підпунктом 3 пункту 4 цих Порядку та умов, — пропорційно кількості початкових шкіл (структурних підрозділів інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти). Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснюється із розрахунку необхідності проведення однієї супервізії в одному закладі освіти; за напрямком, визначеним підпунктом 4 пункту 4 цих Порядку та умов, — пропорційно кількості вчителів, які забезпечують здобуття учнями 5—11(12) класів загальної середньої освіти.

16. Органи Казначейства перераховують щомісяця до 25 числа на підставі платіжних документів, підготовлених обласними та Київською міською держадміністраціями, субвенцію на рахунки районних бюджетів, бюджетів міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, відкриті в таких органах.

17. Закупівля товарів, робіт і послуг за рахунок субвенції здійснюється відповідно до закону.

18. Відображення у первинному та бухгалтерському обліку інформації про отримані (створені) оборотні і необоротні активи, а також відкриття рахунків, рестрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та операції, пов'язані з використанням субвенції, здійснюються в установленому законодавством порядку.

19. Обласні та Київська міська держадміністрації подають щокварталу до 10 числа наступного місяця МОН інформацію про використання субвенції та коштів місцевих бюджетів (на умовах співфінансування).

МОН щомісяця до 20 числа інформує Мінфін про використання субвенції та коштів місцевих бюджетів (на умовах співфінансування).

20. Складення і подання фінансової та бюджетної звітності про використання субвенції, а також контроль за її цільовим використанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

21. Посадові особи, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, несуть відповідальність згідно із законом.»

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Снігом повіє і сонцем пригріє

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ. Якщо журавлі, повертаючись із вирію, летять високо, весна буде ранньою

Павло ЛАРІОНОВ
для «Урядового кур'єра»

Прогнози синоптиків, що останній місяць зими буде неелотим, не виправдалися. Щоправда, цього разу природа дошкулила людям не морозами, а нищівними буревіями і повенями. Потужні урагани «Кіара» і «Денніс» прокотилися руйнівною лавиною територіями Великої Британії, Бельгії, Норвегії, Німеччини, Шотландії, Швейцарії. Дістался й західному регіону України. Упродовж двох тижнів негода завдала мільярдних збитків, які доведеться відшкодовувати роками. Ще одну надзвичайну подію на кліматичній мапі планети зафіксували синоптики в Антарктиді. На полюсі вічного холоду Землі температура піднялася до плюсу 18 градусів (улітку температура утримується на позначках 30—50 градусів нижче нуля). А це матиме катастрофічні наслідки для танення льодовиків. На тлі тривожних катаклізмів привернуло увагу повідомлення в інтернеті, що у столиці Колумбії Боготі проведено велелюдну акцію «День без авто», спрямовану на захист довкілля від нищівного забруднення шкідливими продуктами життєдіяльності.

За прогнозами синоптиків і прикметами поведінки харківського бабака Тимка, цьогорічна весна буде ранньою, але подекуди снігом повіє, та частіше сонцем пригріє.

Народні синоптики складають прогнози на майбутнє за прикметами погодних умов у такі дні березневих релігійних свят: Віднядення голови Іоанна Предтечі (9), Євдокії, або Явдохи Плуццих (14), Конона Городника (18), Сороки, або Сорока Святих (22), Теплою Олексі (30). Старі люди здавна пов'язували з настанням весни найкращі сподівання на майбутні врожаї збіжжя, садовини та городини. Першого дня березня спостерігали за погодою. Вважали, що «яскраве сонце і теплий вітер принесуть урожайне літо».

На Іоанна Предтечі повертаються з далекого вирію до рідних місць перелітні птахи. Першими про прибуття сповіщають дзвінками трелями жайворонки. Небавом з небесної високості лінуть журавлине курликання, лелечий клекіт. Найгучніше заявляють про прибуття граки, зчиняючи бійки за освоєння території гніздування. Якщо журавлі летять високо, весна буде ранньою, а літо врожайним на зернові.

У давні часи українці зустрічали новий рік на Євдокії (за юліанським календарем 1 березня). Цього дня

Цієї весни зустрічаємо птахів раніше, бо деякі з них далеко не відлітали, залишившись на зимівлю на півдні країни

господарі напували худобу і свійську птицю талою водою. Нею вмивали діток, хворих. Весняне сонце й вода заряджають усе суще у природі життєдайною силою. Явдоху Плуцциха традиційно зво-

ложує землю дощами, тож о цій порі вже можна працювати у полі, саду і на городі.

«Прийшла Євдокія — господарю затія: плуга готувати, борону ладнати», — каже прислів'я. Якщо цього дня

пройде сніг з дощем — до вологого літа; якщо дме теплий вітер з півдня — щедро вродить нива, а якщо зі сходу чи півночі — на засушливе, неврожайне літо. «Яка Явдоху, таке літо», — кажуть старі люди.

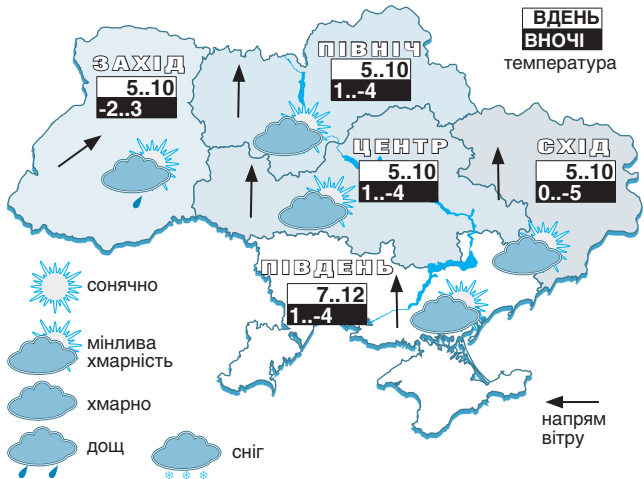
Святого Конона серед багатьох інших покровителів тварин вважають опікуном коней. На це свято їм збільшують порцію вівса і сіна, напувають водою з річки або ставка, щоб зміцнили до початку весняно-польових робіт. Господині готують насіння капусти і помідорів до висівання у парниках. Можна починати оранку городів. Погожий день — літо без градобіїв.

На Сорок Святих — астрономічний день весни, весняне рівнодення. Не беріться у господарстві за роботу, щоб не розгнівати святих. Господині печуть з медового тіста бублики і жайворонків — не менш як 40 штук. Дорослі обмінюються ними із сусідами, а діти пригощають учителів. Якщо цього дня тепла сонячна погода — літо буде вологим, розкошуватимуть сіножаті. Якщо день видається похмурим, холодним, у травні на ґрунті можливі заморозки, а літо буде посушливим.

24 березня — Міжнародний день права на встановлення істини щодо грубих порушень прав людини та гідності жертв. Ця календарна дата має вкотре нагадати світовій демократичній спільноті про злочини російських загарбників проти українського населення в окупованому Криму та частинах Донецької й Луганської областей. На жаль, агресор і надалі цинічно порушує не лише міжнародні права людей, а й державну недоторканність території їхнього проживання. Хотілося б, щоб такі застережливі дати спонукали міжнародну спільноту не лише до констатації фактів, а й конкретних дій щодо порушників прав людини.

Теплого Олексі — упевнений крок природи до стабільного потепління. Цього святкового дня багато років підряд прогулююся Пушча-Водицьким лісопарком. Відвідую давно знайомі мурашники, пагорби, на яких ще можна побачити о цій порі червонокнижні первоцвіти і сон-траву, де у вологому ярочку рожевою хмаринкою землею вкриває реліктова рослина Петрів хрест, де в лісовій гущавині шматочком небесної блакиті спалахує синьоока галлявина барвінку. Якщо почую у цей час заклик синиці-веснопровісниці «Покинь сани, бери віз!», на повні груди відгукуюсь: «Здрастуй, весно красна!»

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 1 БЕРЕЗНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+1 -4	+5 +10	Черкаська	+1 -4	+5 +10
Житомирська	+2 -3	+5 +10	Кіровоградська	+1 -4	+5 +10
Чернігівська	+1 -4	+5 +10	Полтавська	+1 -4	+4 +9
Сумська	0 -5	+4 +9	Дніпропетровська	+1 -4	+5 +10
Закарпатська	-2 +3	+5 +10	Одеська	-2 +3	+8 +13
Рівненська	+2 -3	+4 +9	Миколаївська	+2 -3	+7 +12
Львівська	-2 +3	+4 +9	Херсонська	+1 -4	+6 +11
Івано-Франківська	+1 -4	+6 +11	Запорізька	0 -5	+5 +10
Волинська	-2 +3	+4 +9	Харківська	0 -5	+5 +10
Хмельницька	+2 -3	+5 +10	Донецька	0 -5	+4 +9
Чернівецька	+1 -4	+7 +12	Луганська	-1 -6	+5 +10
Тернопільська	+2 -3	+5 +10	Крим	+2 -3	+7 +12
Вінницька	+2 -3	+6 +11	Київ	0 -2	+7 +9

УкрГідрометцентр

Вивести рибу з тіні

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

ВОДНІ РЕСУРСИ. У Херсонській облдержадміністрації розроблено обласну програму розвитку рибного господарства на 2020—2022 роки. Її втілення дасть Херсонщині змогу стати базовим регіоном для розвитку цієї галузі. У межах програми передбачено залучити 11 мільйонів гривень з державного бюджету на оновлення рибпромислового флоту і 3 мільйони — з обласного на проведення інвентаризації та бонітування водойм області. Заплановано обстежити водні об'єкти на предмет їх фактичних характеристик, стану гідротехнічних споруд та можливостей їхнього використання для потреб риборозведення.

Мета програми — забезпечення сталого розвитку рибного господарства, збереження та збільшення запасів промислових видів риб, упровадження комплексних заходів з підвищення продуктивності водойм та виведення рибної галузі з тіні. Очікують, що в результаті реалізації важливого для області та країни проєкту рівень споживання рибної продукції на людину в області збільшиться до 15 кілограмів на рік. Збільшаться обсяги вилову водних біоресурсів, з'являться нові робочі місця, вітчизняна рибна продукція стане конкурентоспроможною, знизяться корупційні ризики у рибній галузі.

Їстимемо ромашкові сири й масло

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

НОВЕ ВИРОБНИЦТВО. На Полтавщині відкрили сучасний мінімолокозавод, який випускає тверді сири й масло. Виробництво розташоване у фермерському господарстві «Ромашка» у селі Сагайдак Шишацького району. Керівник ФГ Олексій Кругляк розповів, що все обладнання на заводі вітчизняне, від місцевого виробника. Добова потужність підприємства — 10 тонн молока, яке братимуть на власній фермі, де 500 голів дійної череди.

За словами пана Кругляка, його сировина екологічно чиста, у виготовленні молочної продукції зовсім не використовують рослинних жирів. На заводі запровадили систему НАССР. Пириятинська лабораторія Держпродспожислужби регулярно перевіряє їхню продукцію щодо якості та безпечності.